

ЮНАК

БЕРЕЗЕНЬ 1971 MARCH

ДРОТ
+ 29.III.1968.

● **Ілюстратори цього числа:** Графічне оформлення 1-ої стор. — ст. пл. Люба Мазяр. Ілюстрації в тексті: ст. пл. Христя Велигорська, ст. пл. Люба Мазяр, пл. сен. Володимир Пилишенко-Гарпун, пл. уч. Павло Чарський. ● **На обкладинці:** З приводу 2-их роковин від дня смерті Дрота містимо світлинку пам'ятника на його могилі на цвинтарі "Централь Фрідгоф" у Відні і монтаж світлин учасників посвячення пам'ятника, що відбулося 16 серпня 1970 р. ● **У віконці на обкладинці:** Силуетка Тараса Шевченка з нагоди березневих святкувань для вшанування пам'яті нашого національного генія.

РІК IX
Ч. 3 (93)
БЕРЕЗЕНЬ
1971

Ціна: 60 центів

ЗМІСТ

Сторінка

- 1 Редакційні зауваги про зміст числа
- 2 Подруга Гребля: Про що розповідає "Живописна Україна"
- 3 П. Ключина: Безрідний шпак (вірш)
- 4 Р. Ільницька: Борис Олександрів
- 4 Б. Олександрів: Як сладати вірші (вірш)
- 5 Б. Олександрів: Каштан лишився... і Чекани (вірші)
- 5 О. Бережницька: 1-ий літературний конкурс у Філадельфії
- 6 Н. Түрченко: Синій
- 6 І.Н.: Незабутис (вірш)
- 7 Л. Храплива: У двадцятиріччя (вірш)
- 8 **: Українець в експедиції в арктичні простори
- 10 **: Епізоди із життя Тараса Шевченка
- 10 ОКА: Із цікавих ідей наших пластунів
- 11 **: Успіхи наших друзів
- 12 Л. Ю.: Чорнявий, кучерявий, синьоокий лицар
- 13 Н. Рихтицький: Подорож на Марс
- 14 Подруга Оля: Це все вже колись було...
- 15 ОКА: Борщ і... Шевченко
- 17 **: Вечірні розмови мухи з комарем
- 18 Куток молодого журналіста
- 18 Повідомлення про "Лісову Школу" — 1971 р.
- 19 О. К.: Книжка про дерева Центрального Парку в Нью-Йорку
- 19 М. Хижко: Півники (вірш)
- 20 О. Сливинський: Як ми ходили колядувати?
- 24 Хроніка
- 27 Спорт: Лещатарські табори у США

"Юнак" — журнал пластового юнацтва. Появляється щомісяця крім липня і серпня. Видає Головна Пластова Булава. Редагує колегія. Головний редактор: пл. сен. Ольга Кузьмович. Члени редакційної колегії: ст. пл. Уляна Близнак, пл. сен. Тоня Горохович, пл. сен. Іриней Ісаїв, пл. сен. Омелян Тарнавський, пл. сен. Олександра Юзенів і пл. розв. Андрій Ярош. Технічний редактор і адміністратор: пл. сен. Омелян Тарнавський.

Річна передплата: США і Канада (у валюті своєї країни) — 6.00 дол., Австралія — 3.50 австр. дол., Австрія — 100 шіл., Аргентина — 350 пез., Бельгія — 120 бел. фр., Велика Британія — 1.0.0, Німеччина — 10 н. м., Франція — 15 фр. Ціна одного числа: у США і Канаді — 60 центів.

Усі редакційні матеріали слід слати на адресу головного редактора. — Редакція застерігає право виправляти мову, як теж скорочувати й виправляти одержані матеріали згідно з пластовою термінологією, пластовими виховними напрямками та вимогами юнацького віку читачів.

Щоб лани широкоталі
ї Дніпро, і кругі
Було видно, було лути
Як ребе ревулий!"

... а хотів би, щоби
Ви усі, постійно,
на все життя, погу-
вали кризь холод
людської сварш-
вості те благодійне
тепло, що пише
від Вас, пластунів,
могутнього гурту,
з'єданого вузлами
правдивої дружби."

ЩО ЧИТАТИ

Нова книжка про
Центральний Парк
із рисунками
Я. Гніздівського

Куток
Малючого
Журналіста

Верні розмови
Муки з Комарен

Борис і...Шевченко
Це все колись
було...

Гніздівський 1970

“Мов на небі висить
Святий Київ наш великий,
Дивним дивом сяють святі храми,
Ніби з Богом самим розмовляють”.
(Т. Шевченко)

Дорогі Юні Подруги і Друзі!

У вихованні нашої інтелектуальної, емоційної, естетичної, моральної культури велику роль відіграє читання поезій. Залюблена в красу слова людина стає чутливою і вимогливою до естетичного й морального буття навколо себе, до краси взаємин. Шевченків «Кобзар», як і ціле шевченкознавство, дає багатющий матеріал для роздумів і переживань краси. Ось читаємо у книжці Павла Зайцева про Тараса Шевченка про

Старости: біля столу сидить батько, поруч стоїть мати. У постатях сватів — свідомість виконаного обов'язку. Вся сцена сповнена урочистості, глибокої людяності й теплоти. Офорт Тараса Шевченка, 1844 р.

Альбом картин мав стати малярським доповненням «Кобзаря». Картини запліднювали б уяву українців, давали б їм імпульс до щораз то сильнішого і творчого схоплення проблем боротьби народу за своє існування.

Доля дозволила Шевченкові видати перший зошит альбому. У ньому є шість рисунків: У Києві, Видубецький монастир, Дари в Чигирині, Сільський суд, Свати, Казка.

ПРО ЩО РОЗПОВІДАЄ ШЕВЧЕНКОВА „ЖИВОПИСНА УКРАЇНА”?

те, що Тарас був закоханий у святе українське місто Київ. Він, прибувши після 14-річного перебування у Петербурзі до Києва, відразу заповпадило почав зрисовувати чудові пам'ятки київської старовини, закутків природи. Особливо любив величну панораму, що відкривається з ганку Києво-Печерської Лаври. «Мені здається, що ніде ніякий зовнішній вид так не доповнить щирої молитви, як вид з ганку лаврської друкарні» — писав Шевченко про це улюблене місце свого перебування у Києві. Величя картина з цього ганку відкривала Чернигівщину, частину Полтавщини, настроювала молитовно. В уяві поставав образ Первозванного Апостола Андрія на київських горах.

Тарас милувався київськими святинями, згадував давніх святих поселенців Лаври, щедрих меценатів української культури, чубатих лицарів козацьких і гордих міщан. Тоді зродилася в поета ідея видати альбом картин, що зображували б історію України, красу її природи та своєрідність культури нашого народу.

**

Видубецький монастир у Києві. Церква з XI сторіччя притулилась до берегів Дніпра. Курінь, а біля нього селянин і освітлені сонцем корови. Українська архітектура поєднана з природою. Офорт Шевченка, 1844 р.

«Дари в Чигирині» зображують один з найсвітліших моментів в історії України. На картині видно нутро чигиринської резиденції гетьмана Богдана Хмельницького — чекають посли на

Казка. Солдат-каліка частус Смерть тютюном. Селянин збоку стежить за розмовою козака зі Смертю. Здається, веселий жарт, але за ним криється гостра критика солдатчини. Офорт Т. Шевченка, 1844 р.

прийняття. Тарас умістив ось такий підпис під цією картиною: «З Царгороду, з Варшави і Москви прибували послы, привозячи великі дари, щоб з'єднати Богдана й український народ, уже вільний і сильний. Султан, крім великого скарбу, прислав Богданові червоний оксамитний жупан на горностаєвим хутрі на кшталт княжої кереї, булаву і шаблю».

У побутових картинах Тарас подав найсуттєвіші ціхи української народної мудрости: у «Сільському суді» зображення незалежного судівництва в Україні, «Свати» — це образ, що говорить про пошану свободи людини, Україна не знала ніколи того, щоб примусово видавати дівчат заміж. Молодий здобував руку молоді через сватів. «Казка» про солдата і смерть пригадувала страшні обставини служби в царському війську, з якого людина поверталася в рідну місцевість хіба тільки на те, щоб померти. Картини Видубецького монастиря і Дніпра під Києвом — це сильні естетичні емоції маляра і поета, викликані його «золотоголовим, садами сповитим і тополями увінчаним Києвом», «образом невмиру-

Пояснення до слова «офорт», що вжите в текстах підписів під ілюстраціями. Офорт — це станкова гравюра, картина нарисована особливою технікою. Картина викарбована спершу на металі, а потім відбита на папері.

Дари в Чигирині 1649 року. Глибоке знання минулого свого народу помітне в кожній деталі: різьблене нутро палати, картина «Козак Мамай», постаті вартових при вході; зображення особливостей послів, отяжілість і понурість москаля, непевність у поляка, схвильованість турка. Офорт Т. Шевченка, 1844 р.

шої краси Києва», якою живив Тарас свою уяву ціле життя.

Подруги і Друзі! Розкривайте якнайчастіше сторінки «Живописної України», читайте «Кобзаря», щоб перед Вами розкривалася краса Шевченкового пензля і слова, щоб вона Вас одухотворювала, поглиблювала Вашу радість буття. Тільки тоді, коли буде у Вас особисте ставлення, пізнання серцем того добра, що його зберігає в собі Шевченкова творчість, тільки за таких обставин Ви будете користати з неї, будете багатшати душею.

Подруга Гребля

БЕЗРІДНИЙ ШПАК

В чужих краях Шпачок літав два роки,
З чужого голосу пісень навчився трохи.
Як запищить — ні толку, ні ладу:
Не так, як Шпак, не так, як Какаду.
Та ось він знов вернувся у діброву,
Почув свою забуту пісню-мову —
І носом закрутив:

— Безбарвність! Простота!

Це що за примітив? — дозвольте запитати.

А птахи хором:

— Ні! Це, — кажуть, — пісня та,

Яку з народженням тобі співала мати.

А ти забув її, забув, як на біду.

І сам тепер — ні Шпак, ні Какаду.

Павло Ключина

«Свиня в саду»

(Байки) — Київ 1968 р.

ЛІ ТЕРА ТУРА

БОРИС ОЛЕКСАНДРІВ

Борис Олександрів народився 1921 року в місті Ружині, Житомирської області. По закінченні середньої школи студював літературу в Київському Педагогічному Інституті. Був головним редактором двох окружних газет в Україні. Перший вірш Б. Олександрова був друкований, коли він був у середній школі. У 1943-

ому році виїхав на еміграцію, де в 1946 р. в Зальцбурзі вийшла з друку перша збірка його віршів п. н. «Мої Дні», прихильно оцінена критикою.

У 1948 р. Олександрів поселився в Торонті і 1951-ого року видав збірку гуморесок під назвою «Свирид Ломачка в Канаді». Знову в 1961-ому році видав чергову збірку гуморесок «Любов до ближнього». Між 1950 і 1960 роками був редактором журналу «Молода Україна» та співробітником журналів «Нові Дні», «Пороги», «Овид», «Нові обрії», «Сучасність» та інших. З часу закінчення бібліотечної школи 1962 р. в Оттаві, Олександрів працює головним бібліотекарем у північному Торонті. У 1964-ому році він закінчив славістичні студії в Оттаві та одержав ступінь «мастер оф артс».

Нещодавно у видавництві Об'єднання Українських Письменників «Слово» вийшла друга збірка поезій Олександрова п. н. «Туга за сонцем», у якій є більшість поезій, написаних автором в 1945—1965 роках. Критика дуже прихильно прийняла збірку, а рецензент «Нового Шляху» пише, що з «оригінальних поезій Олександрова віє інтимним спокоєм та м'яким і ніжним естетизмом. Яка шкода, що цих творів так небагато». Загально критики відзначають, що Б. Олександрів — тонкий лірик, з індивідуальним поетичним стилем, з дуже тонкою, гнучкою мовою і багатими художніми засобами.

Борис Олександрів також перекладає чужомовних поетів, зокрема поетів Квебеку. Ці його переклади увійшли в «Антологію квебецької по-

езії», яку видав Славістичний відділ Оттавського Університету 1969 р.

Б. Олександрів — також автор монографії про «Слово о полку Ігоревім» та численних статей на літературні теми. Ці статті були друковані в різних журналах — «Нові Дні», «Молода Україна», «Сучасність» та інших. Серед них слід згадати більші праці про М. Рильського, про «Собор» О. Гончара, огляд нової української поезії, критичну розвідку про Євгена Маланюка тощо. Минулого року англійські переклади творів Олександрова були читані на канадській телевізійній програмі «СіБіСі».

Час-до-часу Борис Олександрів робить теж прозові переклади. В нього вже є готовий до друку переклад твору Гамсуна «Редактор Люнге», разом із вступним словом проф. д-ра К. Бідди з Оттави.

Ст. пл. Роксоляна Ільницька
Ньюарк, США

Борис Олександрів

ЯК СКЛАДАТИ ВІРШІ

Как делать стихи.

(В. Маяковский)

Як складати вірші — запитало біляве хлоп'я.
Як складати вірші — запитало дівча яснооке.
Як складати вірші — теж когось запитав би і я,
Тільки знають про це буйні вітри і небо високе.

Можна «делать стихи», безнастанно гнобити папір,
Групувати слова і низати рядок до рядочка —
Але мертві слова нічиїх не торкатимуть лір.
Тільки будуть густі, як на вітрі покинута бочка.

Вірш з'являється сам — наче біле вітрило майне,
Кришталева зоря, що високо над водами сяє.
Але вірш не прийде, коли серце поета нудне.
Шкода зібраних слів — бо тоді його просто немає.

Ніби є і нема. Ніби був — і розтанув у млі.
О, спішіть по сліду, між неони, перони і авта.
Чи догнати його на старій, велелюдній землі?
Він зорею горить у широких очах астронавта.

Ні, він є на землі. Хай ракети прострілюють світ —
Ось він кружить отут, поміж нами, під нами, над нами.
Тільки б мати ключі до його невловимих орбіт
І душевну глибину, що відлунює рими і гами.

Як складати вірші — запитайте вночі вітерця.
Як творити пісні — запитайте звичайну сопілку.
Як любити життя — запитайте гарячі серця.
Кучеряву хмарину, що он зачепилась за гілку...

16. 7. 1969.

У нашому саду ще стоїть красень каштан, а більше вже нічого немає...

(З листа сестри)

*Каштан лишився в нашому дворі.
Ні хати вже немає, ані плоту.
Та ще лишилась стежезка по воду,
Яку носив я з ріжки у відрі...
Вже не співають півні на зорі.
Немає їх.. Лиш жаби на погоду
Так само квакають з левади біля броду,
Там, де сусід наш ставив ятірі...*

*Спустів наш сад... Старих родючих слив
Давно нема. Хтось, мабуть, їх палив
У лютий рік, як вдарили морози,
Лише каштан дрімав під вітру свист...
О сестро, сестро, втішся, витри сльози,
Пришли мені з каштана того лист...*

ЧЕКАННЯ

*А мій батько усе зекає,
Може станеться щось нежданне,
Неймовірно, але жадане —
А мій батько усе зекає.
Він гитає старі газети,
Бо газети приходять пізно.
Десь там грози гуркозуть грізно —
Він гитає старі газети.*

*Що там, як там у ріднім краю?
Кажуть, літо було суворе,
Мабуть буде ще більше горе —
Що там, як там у ріднім краю?*

*Батько має років багато.
Не вертатись йому додому.
Прикро бути отак самому —
Батько має років багато.*

*Сниться рідна земля старому,
Ясні води і тихі зорі.
Плазуть озі померклі в горі —
Сниться рідна земля старому.*

*І мій батько усе зекає,
Все гитає старі газети.
Мгать у темінь страшну ракети —
А мій батько усе зекає...*

ПЕРШИЙ ЛІТЕРАТУРНИЙ КОНКУРС ПЛАСТОВОГО ЮНАЦТВА У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ

В неділю, 13 грудня, 1970 р. у філядельфійському Пластовому Домі відбувся Літературний Вечір Юнацтва. Вей вечір був завершенням Першого Літературного Конкурсу, що його влаштував Пластприят. Вечір відкрив голова Пластприяту, інж. Михайло Караман, коротким словом, у якому вияснив мету конкурсу: заохотити молодь писати по-українському. Підкреслив, що грошеві нагороди — це тільки символ, а свідомість, що твір успішний та самовдоволення — це справжня нагорода. З черги перебрала слово пл. сен. Оксана Генгало, член журі. Подруга Генгало з приємністю ствердила, що до конкурсу було подано 25 творів, а навіть одна новачка подала допис, не зауважуючи обмежень щодо віку. Подруга визначила критерії, якими керувалося журі, до якого ще входили пл. сен. Марта Тарнавська та пл. сен. Лариса Онишкевич, а саме: чистота мови, поетичність висловів та слід "іскри Божої". Твори були поділені з уваги на рід допису: дитячі, настроєві вірші, спомини, нариси, загально-суспільні та пластові. Наступні нагороди були призначені:

Перша — пл. уч. Наталка Турченко, за "Синій",
Друга — пл. уч. Уляна Бачинська, за "Очка" та "Кольсь і тепер",

Третя — пл. розв. Дарка Коженювська, за "Думка".

Відзначення — пл. розв. Катря Оранська, за "22 — 10", пл. розв. Ксеня Одежинська, за "Образок", пл. розв. Леся Максимович, за "Я лечу".

Після відчитання вибраних творів та роздачі нагород відбулася весела програма, яку підготував драматичний гурток під проводом п. Зенона Чайківського. Хоча дві сценки були приємні, здається — до літературного Вечора не цілком надавалися. Коротка сценка "Новацькі Сходини" тематикою підходить юнацтву. На жаль, був продеклямований тільки один вірш, а саме Діми п. н. "Зустріч". Думаю, що було б корисніше після прочитання юнацької творчості, коротко показати молоді творчість, до якої вона повинна прямувати. Усі присутні скористали б із прочитання модерної української поезії, прози чи навіть уривка з якоїсь сучасної драми. Думаю також, що при підготовці майбутніх конкурсів корисно було б організувати малі літературні гуртки, які спеціалізувались би в поезії, у коротких оповіданнях чи нарисах під проводом письменників. Так юнацтво могло б розвинути таланти та до конкурсу випрацювати досконаліші твори. Бож самої "іскри Божої" та доброї волі не вистачає до розвитку літературної чутливості та майстерності юнацтва.

Ст. пл. О. Бережницька
Філядельфія, США

Синій

Марко вбіг у хату, скинув шапку з голови та кинувся до Софії.

— Софійко, ти чула? За два тижні будуть перегони.

— Та які перегони? — спитала сестра.

— Та, Софійцю, — кінцеві перегони. Такі, що кінь біжить, а ти на ньому сидиш і його підганяєш. А котрий кінь найшвидше добіжить до кінця, той і виграє. Це буде в степу, і коні мають бігти два кілометри. А той кінь, що виграє, дістане двадцять карбованців. Ні, не кінь, — а той, хто на нім буде сидіти.

Сестра подивилася на брата, і іскра надії блиснула в очах. Відколи померла мати, їм жилося важко. А тепер, за один раз, можна буде заробити аж двадцять карбованців.

— Марку, ти думаєш, що Синій зможе виграти?

— Ну, не знаю — але можна буде спробувати. Та ти знаєш Панасів кінь який швидкий — біжить як хутко. А ще й будуть з'їзджатися з інших сіл. Та все ж таки поспробуємо...

Марко дуже любив свого коня — Синього — і кінь радо йому служив.

Сталося це так. Одного літнього дня Марко надібав у степу маленьке, синє лошатко — з поторощенням копитом. Звідки воно там узялося, він не знав. Можливо, відбилося від стада, коли пастухи не допильнували. Він узяв і привів його до хати і там вилікував. Від того часу минуло багато літ, і маленьке синє лошатко виростало на великого сіро-синього коня. Синій припускав до себе тільки Марка і тільки він міг на ньому їздити.

Тепер кожного дня Марко їздив на Синім у степ і там ганяв... Він вправляв із конем скоки, підганяв і підбадьорював його і все Синій його слухався.

Але швидко минуло два тижні...

Марко вже сидить на коні, поруч із іншими. Він бачить, як в'їздає в лаву поблизу нього Панас на своїм чорнім татарським коні.

Вистрілила пістоля і перегони почалися. Перший біг Панасів кінь — другим біг (на диво всім) Синій, а за ним усі, решта. Бігли степом — потім звернули на вузьку стежку, яка вела через ліс. Панасів кінь біжить першим. — Марко попустив поводи на Синім. Коні біжать поруч — за ними чути, як б'ють копита інших коней по твердій степовій землі...

Кожний кінь намагається бігти якнайшвидше — щоб наздогнати Панаса й Марка, які всіх залишили позаду.

Уже видно кінець дороги, уже видно людей, які махають і кричать.

Нараз Марко нахилився ще ближче до Синього і шепоче ніжно, ласкаво:

— Синій, — біжи швидше... так, швидше.

І Синій зрозумів Марка. Він відповів тим, що поволі почав висуватися наперед — він лишив Панаса позаду.

Синій перший перебіг кінцеву лінію.

**

Марко зустрівся з поглядом Софійки і в очах її блищали сльози.

Пл. юн. Наталка Турченко

(Оповідання нагороджене 1-ою нагородою на літературному конкурсі пластової молоді у Філядельфії)

НЕЗАБУТНЄ

(Із побуту на Шевгенковій горі в Каневі)

Від редакції: Цього вірша передано нам з Волині. Його написала учениця 10 класу, яка як одна з найкращих у школі їздила з друзями та учителем відвідати Канів. На дозвіл поїхати довелося їм ждати довго, майже півтора року, і тому всі вони цю поїздку дуже пережили.

Ми по східцях угору поспішали.

Спека біла в дзвони.

Ми мовчки йшли,

Не гули втоми.

У серці в нас — невисловлений жар любови, —

Мета й бажання в нас було...

В бажанні — ми на все готові,

Аби побазить, спів погуть,

Щоб у мовчанні там побуть...

Ми по східцях угору поспішали.

Ми йшли — не зупинялись,

Ні! Вже навіть бігли ми,

Бігли, щоб швидше увійти в святиню,

Бігли, щоб відгуть негувану в житті хвилину —

Хвилину радості сумну.

Як довго ми на день оцей зекали!

І ми зустрілися,

Стояли віз-на-віз,

Сльозами радості ми обливались...

А Він — граніт!

І зблизька падали в привіт,

З сердець ми дарували квіти до вінка,

Дивились разом з Ним,

Як «стогне і реве» свята для нас усіх ріка,

І поглядами ніжили «лани широкополі»,

«А далі ліс, і ліс, і поле»...

Ми дивувалися собою,

Ми хвилювалися з горою,

Ми гули подихи степів.

Тут ми були — не ми,

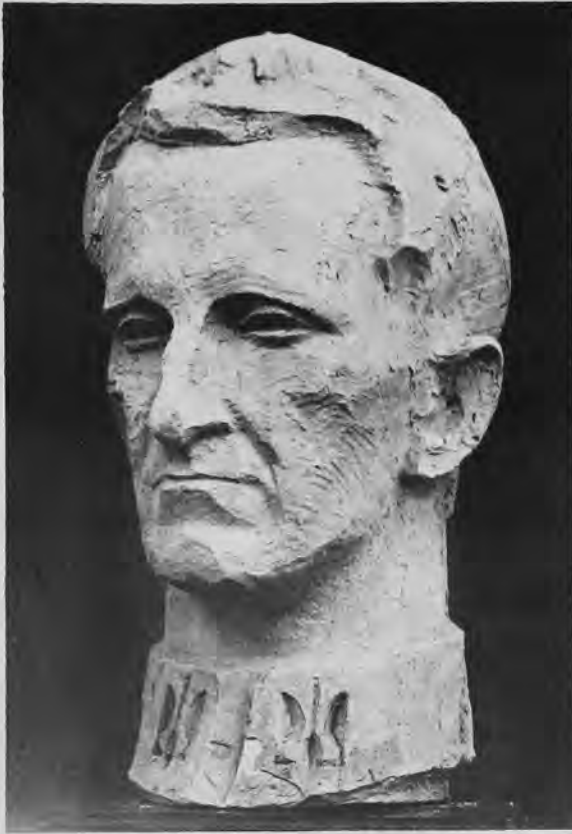
Лише гуття, любов.

Верузи щастя з непокою,

Ми залишали Кобзаря

Окрилені, піднесені великою любов'ю.

І. Н.

ГОЛОВНИЙ КОМАНДИР УПА
сл. п. генерал Тарас Чупринка
пластовий сеньйор Роман Шухевич
(Різьба Михайла Черешньовського)

ДО НАС ПИШУТЬ:

● Пересилаючи передплату за "Юнака" на поточний рік і \$2.00 на його пресфонд, хочу зазначити, що навіть і старші з приємністю читають цей журнал, а його редагування і добір матеріалів є справді на високому рівні. Бажаючи Вам дальших успіхів, залишаюсь із пошаною. — Олександр Мотиль, Лонг Айленд, Нью-Йорк, США.

● Пересилаємо 38.00 дол. на шість річних дарункових передплат для неможливої української молоді у Бразилії і Аргентині. Ці гроші були зібрані під час нашої "Пластової Різдвяної Свічечки" в січні ц. р. Вітаю Вас нашим пластовим Скоб! — Пл. сен. Олег Микетей, голова Пластової Станиці в Нью-Гейвен, США.

Леся Храплива

У ДВАДЦЯТИРІЧЧЯ

— Ти куди поспішаєш, юнаге?

Пожди!

Глянь у лісі на сніг:

Там криваві сліди!

Сніг кривавий від двадцяти літ...

Двадцять літ розцвітає підсніжників квіт,

Де в огах, у проміннях, потьмарився світ

Над застиглим — криваві зірки похилились

І ствердив комісар:

— Ну, нарешті с а м о г о ми вбили!

Ти, юнаге, поглянь

Понад буднів затиснене коло,

На стрункий обеліск,

У шляхетному мармурі голо

І на руки камінні,

Що міцно держать автомата:

Україна нова

В Білогорщу прийде святкувати.

На світанні серця

Там зійдуться на прощу юрбою.

Тихий ліс оживе

Синьо-жовтим, мільйонним пробоем,

Де стоятиме Він —

Понад крони глядітиме оком орлиним

На розбуджений Львів,

На воскреслу свою Україну.

Довкруги, на гранітних східцях,

Ті, що з Ним в хуртовину боролись,

Що проходили месників шлях,

Не вертались ніколи,

Не жаліли життя свого квіт

Обтрясати своїми ж руками...

Незрушима когорта стоїть

В незнищимий захована камінь.

Це туди покоління прийдуть

Пригаститись снаги пантеону.

Ти, юнаге, в той ліс теж прийдеш,

Як розквітнуть підсніжники в ньому,

Щоб збагнути вагомість життя

Від вершин до безодні.

І поклонись низько Йому...

Ні, не жди:

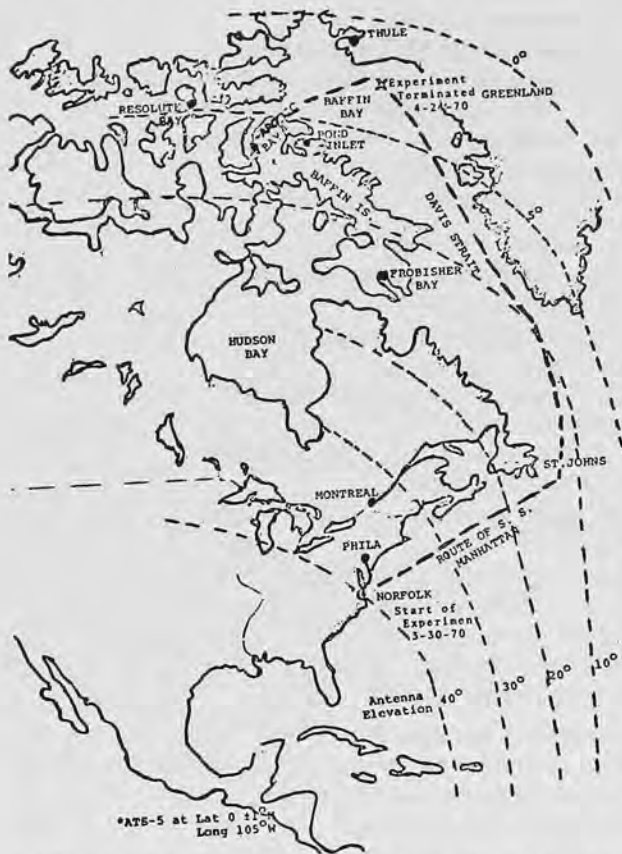
поклонись сьогодні!

Нью-Йорк, березень 1970 р.

Від Редакції: Минулого року в березні ми відзначали 20-річчя смерті Командира УПА і пластуна Романа Шухевича — генерала Тараса Чупринки. Щороку в березні згадуємо його героїчну постать, особливо ми — пластуни, з якими він був так тісно пов'язаний.

УКРАЇНЕЦЬ В ЕКСПЕДИЦІЇ В АРКТИЧНІ ПРОСТОРИ

ДОРОГА КОРАБЛЯ «МАНГЕТТЕН» НА ВЕСНІ 1970

Напевно, не одні із Вас читали в американській пресі про подорожі американського корабля «Мангеттен» в арктичні простори для дослідів — як найкраще перевозити оливу з Аляски на східні бережжя Америки та який міцний має бути корабель для цієї мети.

Перша подорож «Мангеттену» відбулася у місяцях вересень-жовтень 1969 р. в найкращих умовах розмерзлого льоду.

Друга подорож мала прослідити цю саму дорогу в часі, коли лід найгрубший та найцупкіший, і відбулася в часі від березня до половини червня 1970 р. Саме у цій другій подорожі «Мангеттену» взяв участь наш молодий фахівець з електронічної інженерії, інж. Орест Ганас. Довідавшись із преси про його участь у цій цікавій експедиції, ми звернулися з редакції «Юнака» до інж. Ганаса із проханням дати інформації про свою подорож для нашого журналу.

Інж. Ганас не лише радо виконав наше прохання, але свою розповідь зілюстрував цікавими світлинами, що бодай частинно можуть дати нашим читачам образ його переживань, і напевно неодного із юнаків можуть заохотити до ус-

пішних студій, що у висліді може дати такі цікаві життєві нагоди.

Те, що саме інж. Орест Ганас був членом цієї експедиції завдячує він своїм фаховим успіхам. Здобувши в 1964 р. ступінь магістра з електронічної інженерії в Дрексел Університеті, інж. Ганас тепер працює як керівник студії над новим радіо-навігаційним, комунікаційним апаратом в «Applied Information Industries» і з цього приводу його виделеговано у цю подорож, щоб випробувати цей новий винахід у найбільше несприятливих географічних та кліматичних умовах.

Інж. О. Ганас на покладі «Мангеттену». Позаду криголом «Люї Ст. Лоран».

Розуміється, інж. Ганас був єдиним українцем у цій експедиції та одним із двох нечленів оливної компанії Гамбел, що брали участь у подорожах «Мангеттену». Другим був працівник-менеджер НАСА (Державна підкомісія плянування станції у просторі), який був у часі дороги помічником інж. Ганаса у переведенні щоденних дослідів нового апарату, що дуже точно обчислює положення п'лятформ таких як кораблі чи літаки, уживаючи до цього сигналів із сателітів.

Треба знати, що «Мангеттен» — це найбільший корабель, який узагалі є зареєстрований під американським прапором. Він має 1005 стіп, а 150,000 тонн вагонесення (т. зв. мертвої ваги). У подорожі брав участь також канадський криголомний корабель «Люї Ст. Лоран», який декілька разів звільняв «Мангеттен» від цупких об'ємів льоду.

Як розповідає інж. Ганас, в часі дороги, яка сягала до 8000 миль, температура була звичайно між -5 ступенів Ф. і -20, коли не було вітру, та -35 ступенів Ф. з вітром. Арктичний лід був грубий на 6 стіп, та наш дослідник ходив по ньому, як бачимо також на світлинах.

Корабель «Мангеттен» стоїть в арктичному морі під час ночі. Кораблі: «Мангеттен» і «Люїз Ст. Лоран» — канадський криголом, що їхав разом з «Мангеттеном», ніколи не «пливли» ніччю, щоб в цей спосіб дати на-году своїм залогам виспатися.

Криголом «Люї Ст. Лоран» пробиває дорогу для «Мангеттену». Коли ці два кораблі їхали побіч себе, тоді найкраще ламався лід. Грубість льоду була між 3 і 6 стопами. Рубці льоду, які замерзали кілька разів після зламання, були нероз 20-25 стіп грубі.

Льодова гора біля вершка Гренляндії — ширини близько 5000 стіп, а височини 1000 стіп понад поверхнею льоду. Такі льодові гори звичайно висувають понад льодом лише 1/9 своєї величини.

Подорож, що розпочалася 30-го березня 1970 р. з Ньюпорт Нюс у Вірджинії, тривала до половини місяця червня. Інж. О. Ганас був, однак, на кораблі лише до 28-го квітня, де в околиці Тюль, у Гренляндії, він закінчив свої праці. Звідтіля приватним літаком полетів він через затоку Баффін до Понд Інлет, а відтак до Резолют Бей біля магнетичного полюса, де вже джетовим літаком повернувся до цивілізації просто до Мон-треалю.

Інж. О. Ганас вважає, що успіх цієї другої подорожі «Мангеттену» полягає на тому, що стверджено, які міцні мусять бути кораблі для перевозу оливи з Аляски через Північно-західний коридор.

Інженер Орест Ганас на арктичному льоді під час нічного постою. В часі дороги фактично не було ночі, а увесь час був постійно день без заходу сонця.

Успіх експерименту інж. Ганаса був великий, бо це вперше можна було доказати, що сигнали мікрохвиль із синхронічного* сателіта можна приймати та розшифровувати в найбільше неприступних місцях земної кулі та можна їх уживати для обчислення позиції того тіла, на якому цей спеціальний радіоприймач знаходиться. Висліди праць інж. Ганаса та його помічника були перші практичні висліди, які уживали мікрохвилі у висоті 1550 мегагерц та синхронічний сателіт, а специфічно сателіт число АТС-5, який випущено тільки для цих експериментів. Подібні менше точні висліди на нижчих хвилях, з якими є пов'язані певні проблеми, досягнуто перед експериментом інж. Ганаса, але ці попередні висліди не репрезентують найбільше модерної методи думання у цій ділянці технології.

Розуміється, що успіх експериментів як і ціла незвичайно цікава експедиція, дали інж. О. Ганасові велике вдоволення та багато цікавих переживань. Коли, однак, у нашій розмові пита-

* Синхронічний сателіт кружляє докруги Землі на височині 23500 миль. У такій високій орбіті він є ізсинхронізований з оборотом Землі, значить не змінє своєї позиції у відношенні до Землі.

ли ми його за найбільше цікаве переживання цілої подорожі, він вважає ним свій лет приватним літаком із Гренляндії до Понд Інлет. Цей лет, що тривав 2 і 1/2 години проходив понад замерзлі, непривітливі, страшні терени. Здавалося, що літун («буш-пайлот») провадить свій двомоторовий літак немов навмання і що вони ніколи не відістануться із цього непроглядного, безмежного зимового поля. І саме це було психічно найважчим переживанням цієї далекої дороги.

ЕПІЗОДИ ІЗ ЖИТТЯ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

КОЛИ МАЛО СВІТЛА

Маляр Сошенко, відомий тим, що перший помітив мистецький хист молодого кріпака Шевченка, а згодом став його добрим приятелем, любив пізніше оповідати про те, що перешкодило Тарасові швидко набути слави мистця:

— Прийдеш, бувало, до нього: стоїть на стоянкові розпочата ним картина в такому ж стані, як і тиждень тому, а він швиденько ховає у шухлядку папір із своїми віршами.

— Що це ти, Тарасе, робиш? Усе свої вірші складаєш, замість того, щоб кінчати картину. Коли взявся учитись малювати, то й працюю постійно, а не уривками.

— Та що ж робити, коли світла мало у Вашому Петербурзі: поки розведеш на палітрі фарби та розпочнеш малювати, уже й темно, пора й пензлі мити!

Отак, бувало, відбріхується. А якби менше писав своїх «Катерини» та «Наймички», добрий би з нього маляр був.

АРІЇ З ОПЕР ВЕРДІ

Одного разу Костомаров мав необережність не прийняти Шевченка, передавши, що він дуже зайнятий. Тоді Шевченко зайшов до ресторану і попросив грати йому безперестанку арії з опер Верді (Костомаров жив за стіною ресторану). Костомаров не витримав, прибіг до ресторану і став благати Шевченка припинити музику. Та Шевченко не здавався й вигукував: — Ні, ні, шкварте з «Трубадура», «Ріголетто», «Травіати» я це дуже люблю!

(Цікаві бувальщини)

ІЗ ЦІКАВИХ ІДЕЙ НАШИХ ПЛАСТУНІВ

Ми вже не один раз зауважили, що наші пластуни мають невичерпані засоби різних ідей у своєму особистому та пластовому житті, які використовують при різних нагодах. У мене заховані, якнайкращі пам'ятки ручно розмальовані карточки із привітаними з таборів, різдвяні привіти з використанням родинних світлин та написів рукою, прикраси і забавки, зроблені із старих кишенькових видань книжок, листівки з наліпленими зелами і квітками тощо.

А ось нещодавно одержала я так оригінальну карточку, що постановила її показати, за дозволом автора, усім нашим молодим читачам.

$$\dot{\underline{x}} = \underline{f}(\underline{x}, m, t), t_0 \leq t \leq t_f$$

$$\delta \dot{\underline{x}} = \underline{F}(\underline{x}, m, t) \delta \underline{x} + \underline{G}(\underline{x}, m, t) \delta m$$

$$C^{(q)}(\underline{x}, m, t) = 0, t_1 < t \leq t_2$$

$$\delta C^{(q)} = \overline{\nabla}^T C^{(q)} \delta \underline{x} + \frac{\partial C^{(q)}}{\partial m} \delta m = 0$$

$$\delta \dot{\underline{x}} = \left[\underline{F} - \underline{G} \left(\frac{\partial C^{(q)}}{\partial m} \right)^{-1} \overline{\nabla}^T C^{(q)} \right] \delta \underline{x}$$

$$\dot{\underline{\lambda}} = - \left[\underline{F} - \underline{G} \left(\frac{\partial C^{(q)}}{\partial m} \right)^{-1} \overline{\nabla}^T C^{(q)} \right]^T \underline{\lambda}$$

$$dZ \Big|_{t=t_f} = \underline{\lambda}_{z, \lambda}^T \delta \underline{x} \Big|_{t=t_f} + \int_{t_2}^{t_f} \underline{\lambda}_{z, \lambda}^T \underline{G} \delta m dt$$

$$\underline{\lambda}_{z, \lambda}^T(t_1^-) = \underline{\lambda}_{z, \lambda}^T(t_1^+) \left[\underline{I} - \left(\frac{\dot{\underline{x}}(t_1^-) - \dot{\underline{x}}(t_1^+)}{C^{(q)} \Big|_{t=t_1^-}} \right) \overline{\nabla}^T C^{(q-1)} \Big]_{t=t_1^-}$$

АБО

$$1 + 1 = 3$$

У такий цікавий спосіб молоде подружжя пластуни повідомило знайомих, що їхня родина побільшилася.

Розуміється не важко відгадати, яке звання чи які студії у молодого батька — старшого пластуна. Але чи справді ця частина із його докторської праці доказує, що $1 + 1 = 3$, навіть не пробує розв'язувати. Чи може хтось із читачів поспробує?

ОКА

Чи Ви вже вирівняли
передплату?

УСПІХИ НАШИХ ДРУЗІВ

РОМАН НОМИЧ

Ст. пл. Роман Номич, член Куреня УСП-ів «Червона Калина», широко відомий серед Пластової молоді в Нью-Йорку та околиці, а зокрема серед новаків, що перебували в останніх роках на літніх таборах Пластової Оселі «Вовча Тропа». «Братчик» Номич був кілька років новацьким виховником, і любили його однаково новаци як і їхні батьки.

Тепер він кінчає студії архітектури на Університеті Корнелл, але вже

тепер відзначився своїми працями та успіхами. Англійський архітектурний журнал, що виходить у Лондоні, опублікував у 1970 році працю Романа Номича. У цій статті Р. Номич розглядає в оригінальному навітленні проблеми сучасного та майбутнього індустріального і житлового будівництва в Америці та інших країнах.

Поміщення цієї праці в цьому поважному журналі доказує, що наш молодий архітект стоїть перед великими професійними можливостями. Роман Номич прибув до США із Франції, закінчив успішно школу св. Юра в Нью-Йорку, а опісля із кількома нагородами — Стайвезан Гай Скул, де одержав стипендію «Рідженс Сколяршіп».

Він є сином відомої української письменниці Діми.

АНДРІЙ ЧОРНОДОЛЬСЬКИЙ — член Дорадчої Комісії в Державному Департаменті

Ст. пл. Андрій Чернодольський (член «Пласту» від 6-ого року життя, теперішній член 27-ого куреня УСП-ів «Хмельниченки»), що виконував обов'язки крайового референта УПЮ-ів та заступника крайового коменданта пластунів на терені США в останніх двох роках, як також відомий із своєї активності у студентському житті як колишній голова СУСТА, був недавно найменованим на члена Надзвичайної Дорадчої Комісії для Громадської Думки і зовнішньої політики в Державному Департаменті США. Ця комісія складається із членів, вибраних з усіх секторів населення, і включає відомих комерсантів, громадських діячів, представників усіх менших та етнічних груп у США. Андрій Чернодольський є першим та єдиним українцем, призначеним урядом до цієї комісії. Головою цієї

Ст. пл. Андрій Чернодольський (зправа) у зустрічі із колишнім астронавтом Майкелом Колінзом.

комісії є колишній астронавт М. Колінз, що рівночасно виконує функції заступника державного секретаря. Андрій Чернодольський на першій зустрічі із М. Колінзом та з деякими іншими членами комісії намітили вже плян праці для цього нового тіла, що має бути лучником між Державним Департаментом та суспільством і джерелом інформацій для Департаменту для формулювання американської закордонної політики.

Андрій Чернодольський нещодавно закінчив студії на факультеті політики та державного правління і на цьому новому важливому пості має надію передати до американського уряду побажання та прагнення української спільноти у США.

(За «Свободою»)

УКРАЇНСЬКЕ БЮРО ПОДОРОЖІ
Геодосія Волошина

Astro Travel Service

2198 BLOOR ST. WEST — TORONTO 9, ONTARIO

Telephone: 766-1118 & 766-1119

- Полагоджує всі справи у зв'язку із спровадженням рідні з України та інших країн Східньої Європи.
- Продає квитки на всі літунські, корабельні та автобусові лінії світу.
- Нотаріально заверює всі потрібні документи.

ЧОРНЯВИЙ, КУЧЕРЯВИЙ, СИНЬООКИЙ ЛИЦАР

Неділя в таборі. Ми вже зранку всі насто-
рожені — це ж день відвідин таборників... На
щастя — у моєму шпиталику порожньо, хто б
хотів у такий день хворіти! Я залишаю дижурну
і вибирають до табору юначок провідати свою
подругу Ліду — комендантку юнацького табо-
ру. Нас на оселі тільки дві сеньйорки — тож ча-
сто любимо разом посидіти собі та поговорити.

Хоч день неможливо гарячий, то увійшовши
на лісову доріжку, що вела до табору юначок —
стало приємно. Іду, не спішачись. Минають ме-
не одні-по-одному матері та батьки, що спішать
побачити своїх дівчаток. Несуть клунки із хар-
чами, чистим одягом...

Сіли ми з Лідою на колоді біля шатра табо-
рового проводу та й оглядаємо відвідувачів. Ті,
що вже навели лад у валізах доньок — спішать
із ними, щоб ще повезти кудись на морожене,
«бож вони два тижні в лісі». Деякі підходять до
Ліди

— Пані комендантку, моя Оля така вдово-
лена, каже, що тут дуже їй гарно...

— Пані комендантку, чи не можна б мою
Любу перенести до іншого шатра. Це таке ді-
ряве...

— Трохи нарікають дівчата, що забагато
збірок і ходження, але я не проти того...

Ліда дуже спокійно розмовляє з кожним. На
все погоджується, усе обіцяє, кого треба заспо-
коює. Вона знаменита до таких справ.

Поволі табір спорожнів, і сонце починає вже
хилитись над лісом. З басейну долітають голоси
новачок, а тут так тихо... Стежкою під гору іде
хтось із малою юначкою. Чоловік середнього віку.
Уважно слухає, як донечка щось оповідає.

— Знаєш, Лідо, цього сеньйора? — питаю.

— Так, це батько Наді Д. Чому питаєш?

— Тому, що він — мій ЛИЦАР.

— О, це треба твоєму чоловікові розповісти!
— засміялась. — Чому ж він твій ЛИЦАР?

ЛИЦАР зникав з донею між деревами, уклонившись нам здалеку, а я розповіла Ліді про мою першу з ним зустріч.

— Було це ще в Європі — у часі, коли вже
ліквідувались переселенчі табори. Людей у та-
борах було вже мало і панував якийсь пригноб-
лений настрій. Розбивалось так уже упорядкова-
не за тих 5 років життя, порожніли кляси гімна-
зії, розв'язувались пластові курені. Над одним із
прекрасних озер Баварії відбували ми останнє

Свято Юрія.

Позіжджалось ще досить пластунів. Свято відбувалось дуже гарно. Пригадую, як уранці ми ходили вмиватись до озера. Вода була прозора, холодна, а по другому боці озера височіли Альпи... Умившись і розігрівшись, вертали ми галявиною до шатер. Пригадую — у траві було повно фіялок...

— А там фіялки так пахнуть — зауважила Ліда.

— Так. Шкода було навіть їх зривати... Два дні проминули швидко, і в неділю по Службі Божій ми зліквідували свої табори. Станція наша була у цей час уже мала, і так склалось, що ніхто із приявних провідників не міг з нами, юнацтвом поїхати. Їхали ми під проводом курінної — потягом, а від потягу до озера — автобусом. Так само треба було і назад повертатись. Закрили ми Свято і всі помарширували лісом до місця, де чекали автобуси.

І тут почалось щось дивне. Комендант свята від'їхав уже раніше, і тепер кожний почав думати тільки про себе. Автобусів не було багато, отже — треба б було розділитись — спершу їхати тим, що мали потяг уполудне, а пізніше поїхали б ті, що їх потяг відходить надвечір. Але провідники пластових станиць почали садовити в автобуси своїх пластунів, не звертаючи уваги на інших, і так ми і ще деякі залишились біля автобусів. А потяг до нашого міста тільки олин і відходить о першій годині. Ходимо, просимо, пояснюємо — не помагає. Кожний знизує раменами і не думає з автобусу виходити. І ось тепер від одного гурту, що залишився — вийшов стрункий, чорнявий, кучерявий, синьоокий старший пластун.

— Друзі, та що ж ви робите — почав він приговорювати до деяких провідників. — Таж це юнацтво не можна отак залишити в лісі до завтра. До вашого від'їзду ще багато часу...

Мовчать, деякі виправдовуються, мовляв — невідомо, чи й справді їх поїзд відходить аж надвечір, а їм треба до праці...

Але чорнявий, кучерявий, синьоокий старший пластун не уступає. Став у дверях автобусу і переконує. І вже не дуже лагідно, і вже не дуже спокійно. І переконав! Нам зробили місце, і ми впакувались зі своїми наплечниками. В автобусі було тісно. Пригадую, я стояла в одному кінці, а чорнявий, кучерявий — у другому. Я навіть не співала з дівчатами, а тільки зворушено дивилась на нього і так хотіла подякувати. Але не відважилась.

І пізніше, чомусь, навіть уже познайомившись, ніколи не згадала йому того епізоду, і ніколи в ньому не розчарувалася, і він завжди для мене ЛИЦАР.

**

У шатрі задзвонив телефон. Це мене кличуть

до шпиталику. Починається новий тиждень у таборі. Прощаюсь із Лідою і спішно повертаюсь до своєї праці.

Л. Ю.

Малює перо

ПОДОРОЖ НА МАРС

«Завтра відлітає ракета на Марс» — стояло в газеті з 21-го липня 1992 року. Читаючи ці великі заголовки, я знав, що між п'ятьма астронавтами, які готувалися до цієї подорожі, є і моє прізвище. Тепер ми були готові, наша ракета готова і за тиждень вона має прилетіти на Марс. Із газетою в руках я увійшов до свого мешкання, як почув дзвінок телефону. Це був мій товариш астронавт, який казав мені негайно прийти до ракети.

Я вскочив до летючого авта і за десять хвилин був біля ракети. Головний астронавт видавав останні накази перед відлетом. Ми натягнули наші одяги і почали переглядати наші інструменти. Коли ми це закінчили, почалося числення: 10, 9 8 і т. д. — аж до зера.

Ракета почала підноситися вгору і ми вже їхали із швидкістю 125.000 миль на годину. Я дивився через вікно і бачив нашу планету, яка мала чудові синьо-зелені кольори. Перед нашими очима крутився світ. Ми летіли понад нашу Україну. Чорне море блищало стрічкою срібла, а гори Карпати чорніли та різьче відбивалися від зелених низин.

Поволі світ зникав перед вікном ракети.

Минув тиждень, і ми побачили планету Марс. Марс справді виглядав, немов мав би на собі червону плахту. Поволі наша ракета спустилася вділ, і ми осіли на Марсі. Усі астронавти вийшли. Нагло я почувся хворим, і мої товариші відчували те саме. Я вернувся до ракети і коли глянув через її вікно, побачив, що на мене летить величезна птаха. Вона виглядала страшно, з її рота вискакували іскри, а її закручені лапи простягалися до мене. Вона була щораз ближче і ближче. Я чув, як двері ракети тріщали під вагою велетня-птахи. Мене огорнув смертельний страх. Я не міг хорухнутися і захолов, чекаючи смерті.

Нагло я почув голос моєї мами: «Несторе, час ставати!»

Пл. уч. Нестор Рихтицький

13 Курінь УПЮ-ів ім. Т. Чупринки
в Дітроїті, США

ЦЕ ВСЕ ВЖЕ КОЛИСЬ БУЛО...

В 11-ому числі нашого журналу за 1970 р. ми помістили віршик — дотеп із австралійського журналу куреня УСП-ок «Степові Відьми» такого змісту:

«Міні, Максі, Міні — Міні...

В кожному роді, в кожному виді.

Та скажіть — фасон який

Має бути однострій?.. Га? Ох!...»

Насправді це не так дотеп як для багатьох із Вас поважна проблема. Останні два роки мали-наші пластунки і в Австралії, і у США, і в Канаді багато клопоту, коли хотіли, ідучи за модою, піднести спіднички одностроїв багато вище колін та зробити їх «міні». Не одній, певно, із Вас, Дорогі мої молоді Подруги, «урвалося» на збірках, апелях, таборах та довелося чути гостру тиху або голосну заувагу: «спусти спідничку!»

Аж тут від осені появилися нагло на «небосхилі» спіднички та плащі до півноги, а то й зовсім довгі. Диктатори міжнародної моди з Парижу, Риму та Лондону подиктували «міні» і «максі», та хоча жінки у США гостро бороняться перед цією великою зміною і невігодою, але це не дуже приймається — однак бачу вже і посеред Вас, Молоді Подруги, таких, що прийняли цей останній «крик моди».

На 1970 рік це було щось найновіше, і чи воно сподобалося чи ні — крамниці з одягом і модельки стараються запровадити їх у життя, а як це звичайно буває все нове найшвидше приймають молоді.

Для Вас — ця мода найновіша, але ми старші ніяк ще не забули, що все вже це було, і навіть не так дуже давно, десь перед двадцятьма роками. Тоді всі суконки були те, що сьогодні звуть «міді», та ніхто не протестував, а вже ніяк не показував цілих колін.

Отже, ті з Вас, що хочуть іти тепер у парі з модою, станули, напевно, перед справжньою «пластовою ділемою»: «а що зробити із спідничкою від однострою?».

Пластунки маршують вулицями Нью-Йорку на Параді Лояльності, 1953 рік.

Збірка табору юначок на першій Ювілейній Пластовій Зустрічі в 1957 р.

Я ще не бачила «відважної» юначки, щоб спустила свою спідничку далеко нижче колін, — але щоб дати Вам уявлення, як це виглядає і що ми колись їх такі носили, я відстала із своїх альбомів декілька світлин. Як Вам це подобається?

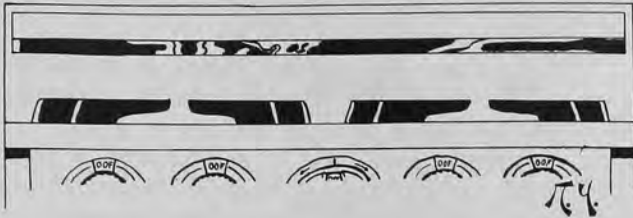
Якщо, однак, хочете прийняти на вушко мою пораду: старайтеся із одностроєм бути завжди помірковані, ані закоротко, ані задовго, а так, щоб Ви себе добре почували, не впадали нікому в око та щоб це був дійсно однострій.

Подруга Оля

БОРЩ і... ШЕВЧЕНКО

або

мій перший досвід у телевізійній рекламі

Різні речі доводилося вже мені в житті робити, але ніколи не сподівалася я, що буду колись допомагати телевізійним режисерам у рекламі на... юшку фірми «Кембелл». Ви ж напевно знаєте, що це таке «Кембелл» — бо пушки цієї фірми, мабуть, відомі в цілому західньому світі.

А сталося воно ось як. До нашої маленької парафії належить українсько-італійське подружжя, син якого працює у телевізії, саме для фірми «Кембелл». І ось коли постав у когось проєкт накрутити цілий фільм про те, як різні народи до своїх національних страв можуть ужити юшку «Кембелл» — наш Іван-Джан пригадав собі борщ, який мати йому варила, і постановив зробити щось для «української справи», а разом і для парафії, на яку мав би піти певний дохід із накручення фільму. Цілий його плян, який розгорнув він нам на надзвичайній нараді у парафіяльному домі, був побудований на споминах дитинства. Цей борщ мав бути приготований на великоднє снідання, попереджений свяченням пасок у церкві і подаваний на парафіяльному «свяченому».

Розуміється, ентузіязм усіх членок нашої парафії був великий — кожна бачила себе у головній ролі і кожна нишком думала про те, як її оглядатимуть мільйони людей, але насамперед — усі знайомі.

Але привізши із собою з Нью-Йорку свого «шефа», Джан і шеф бистрим оком оцінили всі майбутні «зірки» телевізії, і вибір упав на молоденьку дружину нашого «Лісового Чорта», яка, здається, найменше собі цього бажала, маючи з малими дітьми багато родинних обов'язків.

Мені припала «почесна» роля бути «мистецьким і куховарським дорадником» цілої продукції.

Почалися довгі розмови, телефони і приготування. Треба було вичарувати цілий великодній стіл: спекти баби й паски, прибрати можливо в доброму стилі церковну «галю», де мав накручуватися фільм, продумати, як устаткувати кухню та як подавати цей борщ на фікційному свяченому. Скільки засідань, дискусій, позичок, телефонів...

Наприкінці прийшов «цей» день. З Нью-Йорку приїхала ціла велика телевізійна «екіпа»: фотографи, техніки, секретарки, досвідчені дорадники із відділу реклами «Кембелл». Настрій був піднесений і святочний, хоча це був холодний березневий день і до справжнього Великодня ще далеко.

Останні приготування до «свяченого» з борщем

Але мій «великодній стіл» мав усе, що потрібне. Високі паски прибрані крашанками, вишивану скатертину, різьблений свічник, весняні квіти в українському глечуку. Дерев'яні стіни церковної зали закрив наш привезений з України килим із узорами з 18-го сторіччя, а барвисті, стилеві писанки на різьблених тарілках притягали око...

«Мій» великодній стіл.

У кухні все блещало чистотою. Новенька пічка стояла готова до варення, на столі чекали зроблені досвідченими руками всі ступені підго-

Режисери і «актори» підкріплюються кавою перед накручуванням фільму (в середині стоїть Іван-Джан).

товки борщу аж до моменту додавання до нього помідорової юшки «Кембелл».

Молода господиня — Христя у ніжно вишиваній суконці слухала нервозно останніх указівок, що їй треба робити, а я з Джаном бігала між залемою і кухнею, переглядаючи востаннє, чи вже все в порядку.

І нагло Джан ухопився за голову:

— А образ у мене в авті!

— Який образ? — питаю.

— Та той, що завжди висить в українській кухні. Він мусить бути.

Моя перша думка була, що це певне хрест. Але ось смагливий з італійськими рисами облич-

чя «Івась» побожно несе із авта... так добре відому репродукцію Шевченка у баранковій шапці з довгими вусами ще й оправлену у чорних, псевдо-різьблених рямцях.

Нічого не помогли мої переконування, що цей «образ» не мусить бути саме в кожній українській кухні, що він зовсім не є добрий, не мистецький тощо.

Шевченко повис у кухні на стіні, і ясно завітнали рефлектори...

Цікаво було раз зовсім зблизька оглядати цю скомпліковану, але зіграну працю апаратів та фахівців. Після кількох хвилин у кухні, на чергу прийшов «мій» стіл, а далі «обід» із парафіянами, які прийшли у чималій кількості та пристроєні краще як на Великдень. Кожний хотів бути «на фільмі», і засипували Джана десятками питань, чи їх буде добре «видно». А він на все притакував і лише мені шепнув, що камери зосереджені на цей відтинок, який йому потрібний, а не на ніщо інше.

Увечері мої телевізійні приятелі від'їхали до Нью-Йорку з усім своїм «краном», обдаровані ще й від мене писанками та смачними пасками.

А за два місяці ми ще раз усі зібралися у церковній залі: значить, парафіяни і актори та наш приятель Джан з проєкційним апаратом. Ми всі чекали в напруженні. Спершу побачили ми прегарні гавайські краєвиди і барвистих гавайок, що приправляли щось гостро-солодке, додаючи юшку «Кембелл», далі — альпейські лещатарі з'їздили по чудовому снігу до колиби, де чекала на них гаряча юшка «Кембелл» і т. д., і т. д. Краї, люди, рух і завжди... «Кембелл». Аж на кінці фільму були ми: значить, свячення пасок, секунда затримки на великодньому столі, але в першу чергу кухня. Христя, що підготовляла при кухні цей славний борщ, і над нею як на іронію виразний, незмінний... Шевченко. Ціла праця, усі довжелезні приготування мигнули впродовж 3-4 хвилин і на цьому кінець...

**

Ціле щастя, що як я не питала всіх знайомих і як не слідкувала за телевізійними програмами, ніхто ніколи не бачив цього «фільму» на справжній телевізійній програмі.

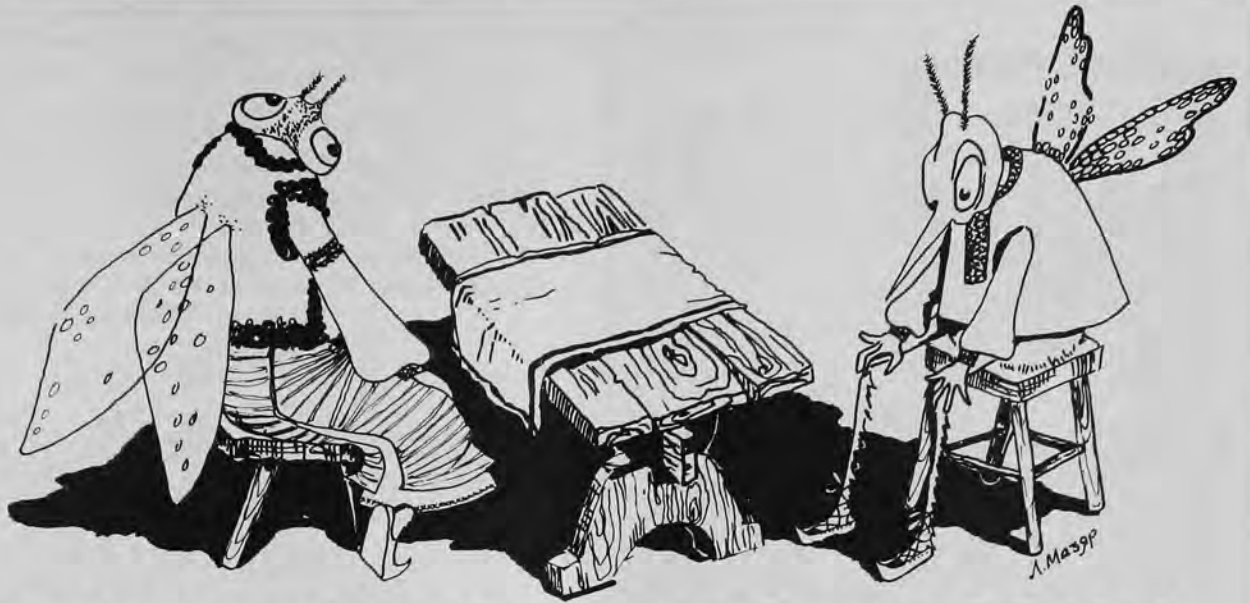
ОКА

ПОДЯКА

Оцим складаємо щиру подяку пл. сен. ГАНЦІ ГЕРАСИМОВИЧ із Манчестеру, голові КПСтрашини у Великій Британії, за щедру пожертву на пресфонд пластових журналів: «Юнака» — \$100.00 і «Пластового Шляху» — \$100.00, разом \$200.00.

Адміністрація пластових журналів
«Юнака» і «Пластового Шляху»

ВЕЧІРНІ РОЗМОВИ МУХИ З КОМАРЕМ

— Знаєш, комарику — цікава це історія. Літаю вже довго по цьому світі — слухаю, що говорять, що діється, і не перший раз стверджую, що люди — це дивні створіння.

— Що ж Ти своїм жіночим розумом видумала? Може поясниш мені ближче?

— А ось, дивись! Там, над озером Онтаріо, у вересні проходились багато поважних пластунів. Говорили, критикували, плянували. І більше ходили над водою, як сиділи в цій великій залі, куди і Тобі і мені не легко було влетіти.

— Але увечері на цих смішних бальконах я добре їх кусав, слухаючи, що говорять.

— А бачиш! Правда, як усі говорили про те, що закінчили цей свій Пластовий Конгрес і вже тепер добре знають, чого пластова молодь хоче?

— Та так, нічого не було чути, тільки: молодь хоче це, хоче те. Віддайте Пласт юнацтву! Але якось тих, що це хотіли — юнацтва — я не бачив між тими, що радили і говорили.

— Але, я не лише це мала на думці. Чула я над озером, скільки то цілих п'ять років робили наукових дослідів, які то різні анкети, опити були для пластового «естаблішменту», для виховників, для вдоволених і невдоволених Пластом. Питалися також юнаків і юначок, щоб вони написали, чи «люблять» Пласт.

— І з цього всього науковці сказали, який є Пласт, а який має бути...

— Отож саме. Сказали компетентно, і всі вдоволені. А тимчасом нас, НАС, що знаємо таки справді, що юнаки та юначки думають і говорять, — ніхто не поспитався!

— Раз Ти сказала мудре слово, мухо. Я не знаю, чи хтось більше наслухається всього як ми — комарі. Таж немає пластового табору без нас, і ми літаємо цілими вечорами та ночами всюди: коло вогнику і коло стійки, у шатрах, на нарадах бували, ну і там усюди в лісах і кущах, де ніхто інший крім нас не заходить. Го, го, що тільки я один знаю...

— А Ти думаєш, що ми, мухи, не крутимося весь час довкруги юнацтва. І це не лише на таборах, але й у містах. Цілими днями на весні, влітку, восени, — а як тільки десь відчинене вікно домівки — то ми вже всередині та чуємо все, що говорять!

— Треба було б цим усім «дослідникам» нас питати, що пластова молодь хоче і що думає. Але людям здається, що вони найкраще все знають. От зарозумілі створіння.

— Але то нічого. Ми зате будемо тепер собі взаємно оповідати, тут у «Юнаку», що ми чули і що бачили, і будемо «ділитися досвідом». Може колись той великий пластунок, що є тепер головою Дослідно-плянувальної Комісії у ГПБулаві, таки нами поцікавиться і поспитає про нашу думку на різні проблеми теперішньої молоді?

Будьте ПЕРЕДплатником, а не ПІСЛЯплатником!
Заплатіть ПЕРЕДплату за „Юнака“ за 1971 р. — 6.дол.!

Не один раз підкреслювали ми, що «Юнак» має бути журналом не лише для молоді, але й молоді, і що вона має давати до нього якнайбільше дописів. З радістю можемо ствердити, що так воно і є — по кількості дописів і листів, що їх постійно одержуємо від юнацтва. Дописи, вірші, оповідання, нариси — усе, що виходить з-під молодого пера, стараємося містити на сторінках «Юнака».

Як часто, однак, доводиться нам слухати докори та жалі наших дописувачів, що вони свого «твору» не могли впізнати, що «змінено в редакції усе включно із заголовком», що «треба було чекати три місяці на появу» тощо.

Ми бажали б собі, щоб цих закидів у наш бік не було та щоб усі були вдоволені. Але, все ж, Дорогі молоді дописувачі, ви мусите зрозуміти, що коли ви щойно розпочинаєте свою письменницьку творчість — не все є досконале, ані спосіб писання, ані мова, ані зміст...

Тому саме стараємося Вам те, що пишете, справити згідно з усіма журналістичними засадами (погляньте на 2-гу сторінку обгортки «Юнака», де внизу стоїть заувага, що «Редакція застерігає собі право і т. д...») на те, щоб Ви навчалися як краще писати.

Але, щоб та наука не була для Вас і для редактора така болюча та повна непорозумінь, будемо тепер на сторінках «Юнака» вести постійний куток молодого журналіста, у якому будемо подавати вам поради, указівки та приклади, як писати і що писати. А ви слідкуйте за ними та старайтеся з них користати.

На перший вогонь — засаднича справа:

Люструйте дописи до хроніки!

Дописи до хроніки з вашого пластового життя і ваших пластових переживань мусять

бути доконче ілюстровані. Подбайте, отже, про те, коли посилаєте допис до «Хроніки», щоб завжди долучити 1-2 світлини (виразні та з підписами, хто на них є і що вони представляють), а як не маєте світлин, тоді просить когось із ваших близьких друзів чи друзів, які вмють рисувати, щоб зробили відповідні 1-2 рисуночки. Рисунки мусять бути виконані чорним тушем, не більшій величиною як на 1 шпальту «Юнака», то значить на 3 1/4 інча.

Ваша редакторка

Лісова Школа

ПОВІДОМЛЕННЯ

у справі вишкільного табору

«ЛІСОВА ШКОЛА» — 1971

● Вишкільний табір «ЛІСОВА ШКОЛА» — 1971» відбудеться цього року від суботи, 26 червня, до суботи, 10 липня, на місці, де відбувалися попередні вишкільні табори «Лісової Школи», а саме у Лексенгтоні біля Гантеру, США.

● Вписове на вишкільний табір ЛШ — 10.00 американських доларів, а таборова оплата — 60.00 ам. дол.

● Зголошення до табору ЛШ треба надіти на адресу цього річного коменданта ЛШ, пл. сен. Андрія Миця з Ньюарку, який був комендантом ЛШ у минулому році:

Mr. Andriy Mycio, 201 Eastern Parkway,
Newark, N. J., 07106, USA

до кінця березня ц. р. на формулярах, що їх вже вислано на адреси поодиноких станичних старшин.

За провід вишкільного табору
«ЛІСОВА ШКОЛА»
пл. сен. Мирослав Раковський

ЩО ЧИТАТИ

КНИЖКА ПРО ДЕРЕВА ЦЕНТРАЛЬНОГО ПАРКУ В НЬЮ-ЙОРКУ

Заходами Товариства любителів Центрального Парку в Нью-Йорку появилася в 1970 р. прегарно видана книжка п. н. «Дерева і стежки Центрального Парку» (її автор: М. Б. Граф)* із цілою любов'ю до природи, а передусім різноманітних дерев цього славного не лише в Нью-Йорку, але — можна б сказати — у цілому світі парку.

Ця книжка повинна бути цікава для наших читачів в Америці, а передусім тих із юнацтва, що цікавляться і роблять іспити вмілостей з природознавства. Усім пластунам — мешканцям Нью-Йорку та околиці напевно цікаво буде прочитати про ті доріжки й закутини Центрального Парку, по яких вони, може, не раз ходили на весні чи восени удвійку чи гуртом, навіть не знаючи, яке вони мають значення та як постали.

Але ми звертаємо увагу нашим читачам на цю книжку передусім з іншої причини. Хочемо, щоб ви знали, що її прегарно зілюстрував своїми рисунками та дереворитами наш відомий маляр і графік, любитель природи, Яків Гніздовський.

Про цього мистця і приятеля Пласту писали ми вже не один раз на сторінках нашого журналу. Цим разом з приємністю підкреслюємо, яке відоме його ім'я в американському світі, коли просять його ілюструвати такі книжки.

Треба вам знати, що те товариство, яке видало цю книжку, уже раніше випустило ряд різноманітних листівок до писання коротких листів (т. зв. «нотс») із рисунками дерев, теж роботи Я. Гніздовського.

Це також не перша американська книжка, яку ілюстрував наш маляр. У 1964 р. вийшли переклади українських казок в опрацюванні Марії Галун-Блок з рисунками Я. Гніздовського. У цьому ж самому році появилися поеми Джана Кіта із дереворитами Я. Гніздовського, а в 1967 р. книжка про птах та звірят, що вимерають, багато ілюстрована також нашим мистцем.

О. К.

* "Tree Trails in Central Park" by M. M. Graff. Illustrated by J. Hnizdovsky — Greensward Foundation, Inc. New York 1970.

Михайло ХИЖКО

ПІВНИКИ

Два півники у Курку залюбились—
Щодня за неї бились,
Не висихали в бідних гребінці,
Летіло пір'ячко в усі кінці.
А скільки пролилося крові?!
І все від розпроклятої любові.
Ще й досі чубляться
На смітнику.
А Курочка?
— В чужому курнику.
Хоч би були спиталися, чудні,—
Любила Зозуляста їх чи ні.

ЯК МИ ХОДИЛИ КОЛЯДУВАТИ?

Надійшла зима, а із зимою — Різдво, а з Різдрвом — «коляда».

І знов цього року Олег, Мирон і я готувались на нашу коляду-щедрівку. Це значить — вишукувати різні матеріяли, яких ми дотепер ще не вживали. І так ідемо колядувати.

Сніг рипить нам під ногами, а ми утрійку вирушаємо в дорогу відвідувати наших знайомих з колядою. Тому, що жадний з нас не має авта, ми йдемо піхотою, і на кожному кроці холодне повітря нас обвіває, але нам це байдуже, бо в кожній хаті ми можемо заспівати і загрітися.

Приходимо до першого дому. Кольорові світла нам провітлюють дорогу до дверей, де нас зустрічає старенький пластун-сеньйор. При вході Мирон запитує:

*«По цьому дому, по веселому,
Чи повелите колядувати,
Колядувати, дім звеселити,
Дім звеселити, дітей збудити?
Христа славити?»*

Господар нас радо запрошує в хату. Ми входимо і приспівуємо:

*«Во Вифлеємі нині новина:
Презгиста Діва зродила Сина.
В яслах сповитий, поміж бидляти,
Спогив на сіні Бог необнятий!»*

Лише одну строфу співаємо, бо перед нами ще є більша частина нашої програми.

Далі Олег і я розповідаємо деякі цікавіші різдвяні звичаї: «Двері отвиряються і до хати поважно входить батько, несучи поперед себе великий сніп необмолоченої пшениці, віншуючи:

*«Віншую Вас тим святим Різдрвом, щастям,
здоров'ям, щоб ви догекали святого Різдрва, від
Різдрва до Нового Року, від Нового Року до Бо-
гоявлення, від Богоявлення до Воскресення,
від Воскресення до Вознесення, від Вознесен-
ня до ста літ, поки вам пан Біг призназив вік!»*

Тоді сніп ставить на покуті під святими образами. Беручи по ложці з кожної страви, батько йде до стайні і частує худобу свят-вечірньою стравою.

Вернувши до хати, стає без шапки біля порога і запрошує нібито гостей:

— Морозе, морозе, іди до нас кутю їсти!

— А як не йдеш, то не йди до нас ні на жито, пшеницю, усяку пашницю! Іди краще на моря, на ліси, на круті гори, а нам не роби шкоди!

Потім запрошує другого гостя:

— Іди й ти на кутю, сірий вовче, а не йдеш, то не бери в нас ні ягнят, ні телят, ані малих поросят!

Далі звертається до третього:

— І вас, чорні бурі та злі вітри, просимо до нас на вечерю, щоб хліба не здували, копи не валяли та стріхи не зривали!

А тоді до вечері! Але обережно, не можна спиратися ліктями на стіл, бо будуть крижі боліти в жнива!

При вечері господар бере першу ложку куті й кидає до стелі, примовляючи при цьому:

— Щоб брикали воли, корови, а ми були здорові! і кличе горобців:

— Ходіть, горобці, їжте пшеницю всі, як нині не прийдете, то завтра не імете!

По вечері діти забавляються. А далі приходять колядники... і ми колядуємо:

*«Нова радість стала,
Яка не бувала...»*

Ви собі можете уявити, як три хлопці можуть самі співати, але уявіть собі, що ми цю коляду заспівали у два голоси!

Тоді Мирон віншує:

*«А за цим словом у дзвоножки дзвоним
У дзвоножки дзвоним, тобі ся клоним,
Тобі ся клоним, славний господарю,
Тобі ся клоним, тебе шануєм,
Тебе шануєм, тебе віншуєм,
Щастям, здоров'ям, прибутком добрим,
Прибутком добрим, ще й віком довгим,
Не сам із собою, із дружиною,
Із дружиною, із худібкою,
Із усім ходом, із святим ладом,
Святим Рождеством, добрим Божеством,
У стайні воли, на полі лани,
А на тих ланах — пшениця в кіпках...»*

Я далі пояснюю:

— І так Різдво минає, і переходимо до святкування Нового Року. І я деклямую вірш Івана Франка:

*«З Новим Роком, браття милі,
В новім щастю, в новій силі
Радісно вітаю вас
І бажаю, щоб в здоров'ю,
В мирі з братньою любов'ю
Відтепер ішов вам гас...»*
*І бажаю, щоб трудяще
Те життя вам якнайкраще
Без біди минуло всім,
Щоб думками ми міцніли,
Багатіли, не бідніли,
Щоб веселий був ваш дім!*

*І бажаю, щоб ви згідно
Спільно, свідомо, свобідно,
Йшли до спільної мети.
В своїй хаті жить по свому,
Не коритися нікому,
Лад найкращий завести.*

*Щирій праці — Бог pomoже!
Дай вам, Боже, все, що гоже!»*

А тоді всі щедруємо:

*«Добрий везір тобі, пане господарю: радуйся!
Ой, радуйся, земле, Син Божий народився!»*

Новорічне віншування виголошує Олег. Але насамперед вибирає з торби жменю пшениці і, за дозволом господаря, розсипає по підлозі, віншуючи:

«Сійся, родися жито, пшениця,

Всяка пашниця,

На щастя, на здоров'я,

На той Новий Рік,

Щоб вам ліпше зародило як торік:

Коноплі під стелю, а льон по коліна,

Щоб вас, хрещених, голова не боліла.

Дай, Боже, щасливо прожити:

Від Богоявлення до Воскресення,

Від Воскресення до Богоявлення,

Рік-на-рік, доки вав Пан Біг

Признає вік!

А з тим словом бувайте здорові!

Христос Рождається!»

І так ми кінчаємо. Програма тривала близько сім хвилин. Господар нам подякувавши, запрошує нас до столу і подає маленьку перекуску.

Як при кожній коляді господар вибирає гроші, але ми пояснюємо, що ми на ніяку ціль не збираємо, але лише прийшли заколядувати, щоб йому зробити приємність, і щоб показати як на нашу думку коляда повинна виглядати.

Господар нам знову дякує, ми йому бажаємо всього найкращого в новому році, і виходимо в холодну ніч.

І так продовжуємо, ідучи від хати до хати. Ми колядуємо, а господарі нас частують тісточками і гарячим чаєм. І далі ми йдемо поки часу є в нас, а тоді вертаємося додому.

А нам по дорозі так весело і приємно, що ми розвеселили і хворих, і здорових, старших і молодших, і нам ніби з'являється та чарівна зірка на небі, і ми собі думаємо: «На другий рік ще краще буде!»

*Ст. пл. Олесь Сливинський
Вінніпег, Канада*

НАШЕ ЛИСТУВАННЯ

● Христос Рождається! — Шановна Редакціє! З нагоди радісного дня народження Маленького Ісуса ступаю до Вашого віконця і колядую Вам нашу рідну колядку "Бог Предвічний народився..."! А з Новим Роком бажаю Вам здоров'я і успіху у Вашій праці. — "Юнак" не приходять правильно до мене, не дістаю кожного числа. Видно, що хтось його затримує... В 1970 році я одержав, на жаль, лише 4 числа, дякую і за них. Відколи моя сестра була у США і в Канаді у пластових таборах, то я ще з більшою охотою читаю "Юнака", якого одержую від Вас на основі дарункової передплати... Сердечно Вас усіх вітаю, бажаю всякого добра і залишаюся з правдивою пошаною... (Заувага Адміністрації: Імени, прізвища і місця замешкання цього юнака з Югославії, якому посилаємо дарункового "Юнака", не подаємо тут із відомих причин).

● Пересилаю пожертву на пресфонд "Юнака" — \$25.00 від наших пластунок з Кентону замість квітів на свіжі могили зразкових пластунок, св. п. ст. пл. Мотрі Грушкевич-Бігун і ст. пл. Оксани Грушкевич. Крім того посилаю \$30.00 на п'ять передплат для пластунок із нашого пластового осередка та одну дарункову передплату — \$6.00... При цій нагоді дуже щиро дякуємо за увесь Ваш труд при виданні такого прекрасного журналу як "Юнак". На майбутнє бажаємо Вам кріпкого здоров'я, багато успіхів у Вашій видавничій діяльності та обильних Божих ласк. В імені всіх пластунок із Кентону вітаю Вас щиро нашим грімким пластовим — Скобі! — Пл. сен. Лариса Музичка, Кентон, Огайо, США.

● Сердечно дякуємо за безкоштовну пересилку для учнів Рідної Школи у Відні п'ятьох примірників "Юнака" в 1970 р. та сподіємося, що й у 1971 р. зможемо користати з Вашого цікавого журналу... З Різдваєм Христовим і Новим Роком бажаємо Вам всього найкращого. За Управу Рідної Школи у Відні: Борис Ямінський... (п'ять далі слідує підписи 9-ох учнів).

ПОДЯКА

Замість квітів на свіжу могилу св. п. МОТРИ з ГРУШКЕВИЧ-БІГУН склали свої пожертви на фонд будови каплиці на Пластовій Оселі "ПИСАНИЙ КАМІНЬ" біля Клівленду 116 жертводавців на загальну квоту \$2,178.00. Усім жертводавцям складало на цьому місці нашу щирю подяку.

РОДИНА ПОКІЙНОЇ

і

СТАРШИНА ПЛАСТОВОЇ СТАНИЦІ
у Клівленді, Огайо, США

Згідно з постановою Головної Пластової Булави кожний член УПЮ, що зголошується до пластових проб, має виказатися власним примірником юнацького посібника

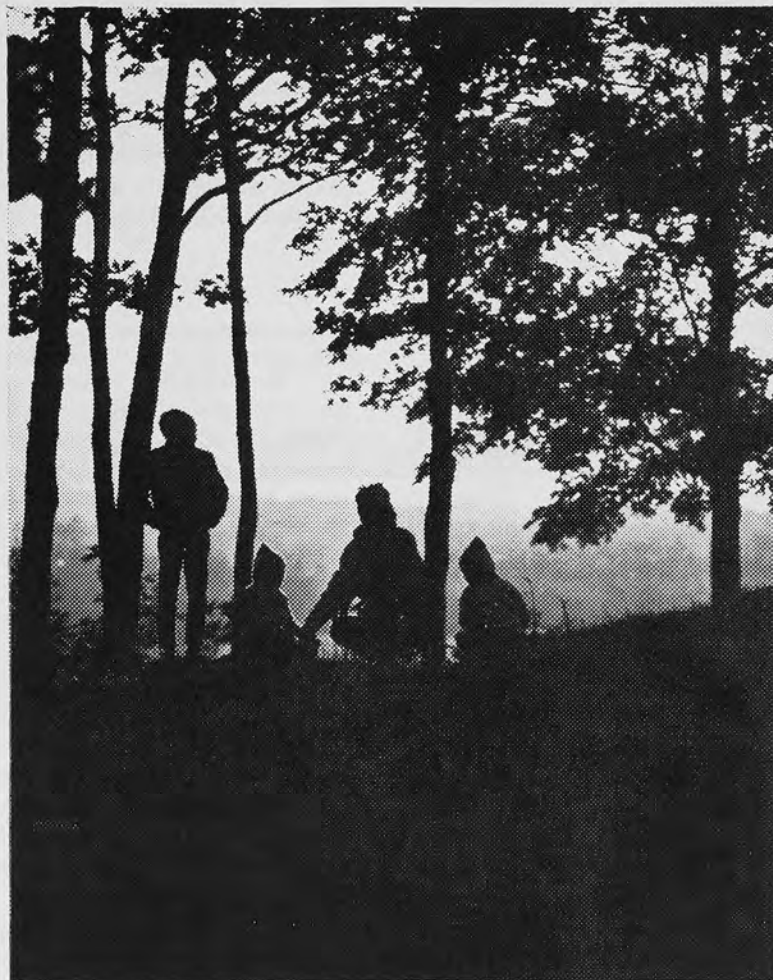
Життя в Пласті

автором якого є основник Українського Пласту
ПРОФ. Д-Р О. ТИСОВСЬКИЙ

544 сторінок

Ціна: 6.50 дол.

КАНАДЦІ!...

Щороку приблизно 60 тисяч осіб з усіх частин світу стають канадськими громадянами.

Можливо, що ви також прожили в Канаді декілька років і думаєте про прийняття громадянства. Якщо ви в числі тих, які можуть стати канадськими громадянами, Канада радо вас прийме в ряди своїх громадян.

Ви зможете довідатися, чи ви маєте право прийняти канадське громадянство, відвідавши один із нижченаведених судів відділу громадянства Канади. Там вас радо приймуть, дадуть вам відповіді на всі ваші питання та допоможуть вам виповнити вашу анкету.

Якщо ж ви не можете відвідати однієї цих установ, то напишіть до однієї з тих, яка знаходиться найближче до вас, і вам вишлють всі деталі відносно громадянства.

COURTS OF CANADIAN CITIZENSHIP:

55 St. Clair Avenue East
TORONTO, ONTARIO

150 Main Street West
Zone A
HAMILTON, ONTARIO

National Revenue Building
166 Frederick Street
KITCHENER, ONTARIO

360 St. Paul Street East
ST. CATHARINES, ONTARIO

Federal Building
Room 304, 19 Lisgar Street South
SUDBURY, ONTARIO

Dominion Public Building
5th floor, 457 Richmond Road
LONDON, ONTARIO

Federal Building, 5th floor
185 Ouellette Avenue
WINDSOR, ONTARIO

2054 Broad Street
REGINA, SASKATCHEWAN

508 Financial Building
230—22nd Avenue
SASKATOON, SASKATCHEWAN

Sir Alexander MacKenzie Building
9828—104th Avenue
EDMONTON, ALBERTA

Oil Exchange Building
Suite 300, 309—7th Avenue S. W.
CALGARY, ALBERTA

1075 Georgia Street West
VANCOUVER, B. C.

Customs Building
816 Government Street
VICTORIA, B. C.

Centennial Building, 6th floor
Corner Sackville & Granville Sts.
HALIFAX, NOVA SCOTIA

McLean-Spear Building
77 Vaughan Harvey Blvd., Box 828
MONCTON, NEW BRUNSWICK

Commerce House, Room 1080
1080 Beaver Hall Hill
MONTREAL, QUEBEC

9th floor, 150 Kent Street
OTTAWA, ONTARIO

Ви також можете звернутися листовно на таку адресу:

Citizenship Registration Branch
National Building, 130 Slater Street
OTTAWA 4, Ontario

*Government of Canada –
Gouvernement du Canada*

ЯК ТО БУЛО

У

“ШКОЛІ БУЛАВНИХ”

— 1970?

переходити річку із черевиками і скарпетками в руці. Ми радіємо. Скачемо по автобусі, біжимо назустріч. Але хлоп'ячі обличчя байдужі, а навіть злі! Ми їм пережодили у праці...

Сідаємо знову в автобус та ідемо до оселі Гантер на Службу Божу, а після того на мистецьку виставку славного маляра Едварда Козака (ЕКА). Уже нав'язали з юнаками дружбу, і вони запросили нас до свого табору.

Поїхали. Спожили там смачний обід та оглянули їхній табір. Настав великий момент — передача юнакам величезного шоколадного торта. І аж тоді засвітилися іскри у хлоп'ячих очах. Але минув і цей гарний день. Утомлені ми вернулися до табору.

Минув і другий тиждень і настав останній день у нашій “школі”. Усім важко було прощатися з подругами, з якими ізжилися під час таборування. Вночі, кілька годин після нічної тиші, відбувся останній наш сполох. Призвичасні вибігати швидко, ми були в одностроях за одну хвилину.

Останній раз стали докруги нашого лютого “вічного вогника”, тепло і блиск іскор якого залишаться в наших серцях назавжди.

Комендантка, подр. пл. сен. Дора Горбачевська, попросила нас і вручила нам нашу “зароблену” відзначку “Ш. Б.”. В очах одних світилася радість, в інших блищали сльози, бо вони не дістали тієї маленької, але дорогої для нас відзначки “Ш.Б.”

Мені назавжди залишаться в серці слова подруги пл. сен. Ольги Кузьмович: “Дорогі Подруги. Ви від'їжджаєте назад до своїх станиц і будете в майбутньому булавниками на пластових таборах. Пам'ятайте одне: Шукайте щастя іншим, знайдете його і для себе” (Ліна Костенко).

Пл. розв. Оля Загребельна
Гурток “Іскра”, 4-тий Курінь
УПЮ-ок ім. Лесі Українки, Торонто

З'їхали ми з різних міст Канади та Америки, і хоча різнилися думками, але були з'єднані пластовим духом. Усі були готові до важкої праці.

І от почалася вона, ця “гарівка” Не знали ми, як здобувати оці оцінки, але робили те, що нам розум і серце диктували.

Проминув перший день — другий, минув і перший тиждень... Булава вирішила нагородити нас за здобутки першого тижня. У суботу ввечері ми спекли величезний торт із буквами “Л.Ш.Б.” як ознаку єдності у праці “Лісової Школи” та “Школи Булавних” — майбутніх виховників у Пласті. Ранесенько тієї неділі причепурені, крадькома і... непомітно намальовані, зачесані та чисті вирушили ми в дорогу. Бож нам, учасницям “Школи Булавних”, треба було відвідати учасників “Лісової Школи”. Манила нас чудова природа Гантеру: високі сиві гори, ясного неба, бистрі ріки та золоте проміння сонця.

Приїхали ми на місце і повні ентузіазму відразу повибігали з автобусів. Ми ж не бачили юнаків цілий тиждень!. Зібравшись над річкою, почали сигналізувати свистком: “Ми... вже... тут!” Раз, другий, третій раз..., а відповіді нема. Свищемо знову. Нарешті чуємо у відповідь: “Д-о-б-р-е!” Зрезигновані вертаємося до автобуса, поспускавши голови. Чекаємо... чекаємо... чекаємо — дочекалися! Годину пізніше перший юнак вилазить із кущів і починає

ПРОХАЄМО ВАС:

- Не чекайте на наші пригадки!
- Заощадіть нам коштів і часу та
- платіть ПЕРЕДплату на початку року, а не ПІСЛЯплату при кінці року!
- На наліпці біля Вашої адреси подане число, що означає місяць і рік, доки заплачена Ваша передплата за “Юнака”.
- Пам'ятайте, що ПІСЛЯплатники дуже шкодять своєму власному журналові.

ПЛАСТОВЕ ПІДПРИЄМСТВО

МОЛОДЕ ЖИТТЯ

Єдина пластова крамниця
у США має на складі:

♦ пластові однострої ♦ пластові відзнаки до одностроїв і таборовий виряд ♦ пластову літературу ♦ альбоми, різьби, вишивки, кераміку, філателію ♦ українські національні прапори, книжки, шкільне приладдя і т. п.

MOLODE ZYTTIA, Inc.

302 E. — 9th St.,

New York 3, N. Y., U.S.A.

ПЛАСТОВА КРЕДИТІВКА в Торонті

на корисних умовах

- дає ПОЗИКИ та
 - приймає ОЩАДНОСТІ.
 - Пластова Кредитівка міститься у Пластовому Домі в Торонті.
 - Урядові години: вівторок і п'ятниця 7-9 вечора, субота 2-4 по пол.
- Plast (Toronto) Credit Union Ltd.,
2199 Bloor St. West, Toronto 9, Ont.

БІЛЯ МОГИЛИ ОСНОВОПОЛОЖНИКА ПЛАСТУ сл. п. д-ра ОЛЕКСАНДРА ТИСОВСЬКОГО

ІЗ ХРОНІКИ ПЛАСТОВОЇ ПРОГУЛЯНКИ ДО ЄВРОПИ

Відень, Австрія. — Погідне небо над веселим Віднем — тихий зелений цвинтар, обгорнений зеленню дерев — ліс нагробників — і білий тесаний хрест.

Пам'ятник на гробі Основоположника Пласту — на чужій, не своїй землі

Кадило — квіти і море зелених одностроїв.

Сеньйори — ті, що Його знали і з Ним співпрацювали; старше пластуство, яке слідкує за Його законом і хутко візьме на свої плечі тягар відповідальності; юнацтво, про яке сам Дрот писав: "Ядром цього живого твору — Пласту, завжди діючим, завжди повним сили і розмаху, як вічна прудка течія широкого Дніпра — це молодь-юнацтво, що пливе до Богом призначеної цілі, яку мусить осягнути, коли прийде на це час".

140 нас стоїть у рядах, прощаючись з Основоположником Пласту. Дивно — майже щодня живемо Його словом, а ніколи не стрінулись із Ним особисто.

Яка цікава — пориваюча мусіла бути ця Людина, коли Його ідея захопила молодь, перетривала вже понад 50 літ — молодь першої і другої світової війни і теперішню — модерну генерацію із часів досягнення Місяця і атомової доби. Який змаг — яка правда і яка сила, щоб "підготувати кадри енергійних, характерних, розумних, ділових і відповідальних українців", спонукали цю Людину віддати роки праці для створення Пласту — "могутнього гурту, з'єданого вузлами правдивої дружби..."

Сьогодні віддаємо шану Його Могилі — ми, пластуни із США, Канади, Німеччини, Австрії, Англії, навіть з Австралії та Аргентини — ми хоч частинно всі тут — немає лише нікого з України...

ст. пл. скоб Юрій І. Павлічко
писар пластової прогулянки
"Летом скоба у світ".

У поході на цвинтар у Відні — чоло походу з дружиною бл. п. др. О. Тисовського поміж пл. сен. П. Дорожинським, заст. голови КПС в США і пл. сен. о. М. Коржаном, головою КПС в Німеччині.

Юначки в поході на цвинтарі у Відні

Юнаки у поході на цвинтарі у Відні

ПОСВЯЧЕННЯ ПАМ'ЯТНИКА НА МОГИЛІ ДРОТА

...Неділя, 16 серпня 1970 р. буде записана в історії Пласту, як пам'ятковий день. Того дня 140 пластунок і пластунів із США стояло біля могили свого Основоположника д-ра О. Тисовського у Відні, щоб узяти участь у посвяченні пам'ятника на його могилі. Зорганізованими лавами у повних пластових одностроях, маршували ми до церкви св. Варвари в Відні на Богослуження, а згодом на цвинтар "Централь Фрідгоф", де походом пішли до могили Дрота. Пам'ятник зовсім простий, символічний та достойний проекту ст. пл. Юрія Савицького з Нью-Йорку, посвятили отці о. Остгайм-Дзерович і М. Коржан, а пластуни склали від цілого Пласту вінок із написом "Скоб", вінок із синьо-жовтими стрічками від української громади в Австрії та китицю червоних рож від родини.

Після промов представників української громади, слово від Головного Пластового Проводу сказав голова КПС в Німеччині пл. сен. о. М. Коржан. Усі промовці раділи особливо нашою присутністю і закликали нас далі плекати ті ідеали, для яких Дрот посвятив ціле своє життя та на які вказував усім пластунам.

Наказ "струнко" — і гучно залунала мелодія Пластового Гімну. Від учасників прогулянки виголосив коротке слово гет. пл. скоб Т. Лончина, у якому сказав, що "в імені понад сім тисячної маси пластунів .

Посвячення пам'ятника на гробі сл. п. Дрота. Зліва Дружина сл. п. др. О. Тисовського, пл. сен. о. М. Коржан, парох Відня о. др. Остгайм-Дзерович, пл. сен. П. Дорожинський

пластунок у вільному світі ми віддаємо поклін Батькові Українського Пласту і прирікаємо йому залишитися вірними пластовій ідеї і нести її далі в українську спільноту, щоб наш Пласт був і надалі гордістю та мрією все нових, вихованих на пластових засадах, поколінь!"

Пластуни збірно рецитували Пластовий Обіт і закінчили свято пластовою піснею "Сірїли у сумерку".

Після цього святкового посвячення пам'ятника на могилі Дрота, учасники прогулянки разом із дружиною Покійного, панєю І. Тисовською, провели декілька годин на спільно-

му обіді, у часі якого пл. сен. о. М. Коржан, як представник Головної Пластової Булави, вручив ст. пл. Марті Воевідці перше старшо-пластунське відзначення за її працю для поставлення пам'ятника. Вкінці дружина Дрота дуже щиро і зворушливо подякувала всім пластунам і гостям за участь у посвяченні, а нас закликала, щоб ми далі росли як ідейні та характерні члени нашого Українського народу...

Гетм. пл. скоб Тарас Лончина
Дітройт, США
хронікар прогулянки

З нагоди перших роковин смерті
нашої Найдорожчої Мами
бл. п. ВЕРОНИКИ СТОЙКЕВИЧ
для вшанування Її пам'яті
складаємо на пресфонд "Юнака" \$100.00.

Пл. сен. **ІВАНКА** із **СТОЙКЕВИЧІВ**
та
ПЕТРО ГАНКЕВИЧІ
Ионкерс, США

Замість квітів на свіжу могилу
Батька моєї товаришки, Оксани Клос,
св. п.
пл. сен. РОМАНА КЛОСА
із Льорейну, США,
складаю \$5.00 на пресфонд "Юнака".

Ст. пл. **ЛІДА БОДНАР**
Парма, Огайо, США

СПОРТ

ЛЕЩАТАРСЬКІ ТАБОРИ У США

ЛЕЩАТАРСЬКИЙ ТАБІР НА "СОЮЗІВЦІ"

Здається, що щойно вчора ми верталися додому з лещатарського табору, але то вже цілий рік минув, і знову пластуни зібралися на лещатарський табір, що вже третє відбувся на оселі Українського Народного Союзу "Союзівці" в Кергонксоні, Н. Й. від 26 до 31 грудня 1970 р. Понад 110 учасників прибуло із різних околиць. Комендантом табору був пл. сен. Степан Кушнір, а коменданткою була ст. пл. Оксана Процик.

Учасники і провід лещатарського юнацького табору на "Союзівці", грудень 1970 р.

Цього року ніхто не міг нарікати на погоду, бо була така, ніби на замовлення — соняшна і зимна. Снігу було доволі. Твердим, білим килимом покрив усі гори Кетскіл і створив надзвичайні умовини для лещатарів та захопиви зимові картини. Тим разом з'їздові горбки "Скі Міні" задоволили всі сподівання учасників табору від початківців до заавансованих. Завдяки добрим умовинам початківці хутко вчилися і вже на третій день деякі були на високих витягах. Очевидно, не обійшлося без синяків.

Табір поділено на 12 груп, залежно від здібности, і кожна група мала свого таборового опікуна-інструктора та користала з професійних лекцій американських інструкторів.

Вечірню програму табору виповняли гутірки на різні теми лещатарства та товариські гри і спів при гітарах. У вівторок 29 грудня загостили до нас з Гантеру учасники табору для заавансованих лещатарів під проводом комендантів: пл. сен. Терені Вень, ПС, і пл. сен. Степана Чайковського, ЛЧ. Разом з ними відбулася весела ватра, підготована таборовиками, що

Юначки в дорозі на лещатарські з'їзди.

складалася із пісень, веселих скечів та ігор. У середу відбувалися різні лещатарські змагання. Уранці змагалися лещатарі у кожній групі.

Юначки та їхні провідники приглядаються до показу техніки лещатарського з'їзду. (Обидві світліни робив пл. сен. Роман Левицький).

Пізніше були змагання "слалом" між таборовиками Гантеру та інструкторами-опікунами нашого табору. Перше місце у пластунів здобуло два з однаковим часом: пл. розв. Орест Лебедь із Союзівки та пл. розв. Роман Купчинський із Гантеру, а перше місце серед пластунок здобула пл. розв. Христя Роговська із Гантеру. Наприкінці відбувся ще один змаг "слалом" між групою українських лещатарів з обох таборів та групою американських інструкторів зі "Скі Міні". На

велике здивування та радість таборників, українці перемогли.

Цей веселий настрій продовжувався увечері, коли до нас спізнено загостив св. Миколай зі своїми прибічниками — янголом і чортом. Не обійшлося тут також без жарту. Перший Миколай зі свитою чомусь зрезигнував, а на його місце вибрали “демократично” нового Миколая. По роздачі досить дотепних та вигадливих дарунків, усі пішли на забаву з танцями.

Закриття табору відбулося вранці 31 грудня. По роздачі посвідок та прощальних слів, гучно загриміло — “розхід!”. Довкруги було видно деякі веселі, а деякі заплакані обличчя, коли таборники поспішно прощалися зі своїми приятелями. За короткий час усі від'їхали автобусами або автами, і на місце радісного гамору таборників на Союзівці запанувала зимова тиша.

Пл. вірл. Юліяна Осіячук
таборова репортерка

ЛЕЩАТАРСЬКИЙ ТАБІР У ГАНТЕРІ

Довідавшись, що цього року буде два лещатарські табори: один у Гантері, а другий на Союзівці, важко було вирішити, на котрий табір зголоситись. Табір на Союзівці заплановано для початківців і заавансованих лещатарів, а програма табору в Гантері була обмежена виключно до змагального лещатарства. Порадившись із моїми подругами, вирішили ми взяти участь в Гантерському таборі.

Зараз після приїзду до гостинниці “Ксеня” в Гантері, запізналися ми з нашим проводом, у склад якого входили: пл. сен. Степан Чайковський — комендант, пл. сен. Терешка Бень — комендантка, пл. сен. Юрій Купчинський — організатор лещатарських занять, ст. пл. Орест Субтельний — бунчужний та ст.

БУДИНОК ТАРАСА ШЕВЧЕНКА У КИЄВІ

На Хрещатицькому провулку в Києві (колишній провулок Козине болото) є будинок, в якому в 1846 році жив Шевченко, коли удруге відвідував Україну. В цьому будинку зродилася ідея «Живописної України», тут написав Шевченко баллади «Русалка» й «Лілея», сюди прибували його друзі для палких дискусій про літературу і мистецтво. Жив Тарас тут спільно із малярем Михайлом Сажиним і письменником Олександром Чужбинським. Обидва художники виходили зранку малювати, а вечорами, «повернувшись стомлені додому, розчиняли вікна, пили чай і розповідали свої денні пригоди...» — пише у

пл. Марійка Гельбік — бунчужна.

Учасниками табору було п'ять юначок та вісім юнаків. Першого вечора з'ясували нам програму табору, завданням якого було би упродовж кількох коротких днів поліпшити наші лещатарські вміння і рівночасно уможливити нам провести приємно наші вакації в українському гурті.

Уже від першого дня почали ми завзято вправляти на схилах гір, які своєю красою приваблювали нас до себе. Працювали ми над собою під пильним доглядом професійних інструкторів, які докладали всіх зусиль, щоб ми зробили якнайкращі поступки в лещатарстві.

Третього і четвертого дня нашого табору друг Купчинський вияснював нам змагові правила бігу навпростець, крутобігу і великого крутобігу. Четвертого дня увечері радили ми над вибором назви для нашого табору і після короткої застанови погодилися на назву “К—27”. Так означений один з найбільше стрімких з'їздів гантерських гір.

На завершення приємно проведеного таборування наш провід zorganizувал зусилля з учасниками табору на “Союзівці”. У програму зустрічі увійшли вміло та успішно проведені змагання, у яких узяли участь учасники обох таборів. Увечері цього ж дня відбулася забава, на якій учасниці та учасники таборів весело і приємно провели час.

Наступного ранку закриттям таборів закінчили ми наші лещатарські вакації. Коменданти дякували всім таборникам за їхню співпрацю та висловили своє задоволення з успіхів та добрих осягів, а учасники зі свого боку із зворушенням та вдячністю прощали членів проводу, які так щиро і невтомно працювали над плануванням та проведенням таборів.

Пл. розв. Христя Роговська

своїх споминах Чужбинський.

В 1924 році цей будинок почали реставрувати під проводом Василя Кричевського, який прагнув надати споруді первісного вигляду. Але щойно недавно пощастило знайти гравюру, зроблену Сажиним, на якій зображено пам'ятний будинок. Цього року спеціальна комісія зачне реставрацію цього будинка згідно із цією гравюрою. Радісно буде бачити цей будинок точнісінько таким, в якому жив Тарас Шевченко.

(За «Літературною Україною»
з 8. 12. 1970 р.)

ВЕСЕЛКА

144 Друга Евсю в Нью-Йорку
(в Пластовому Домі)
Tel.: ORegon 4-9576/79/98

Відкрита щодня від вчасного ранку до пізньої ночі.

- * Зимні і теплі перелюски, сніданки, полудення * содові води
 - * морозиво * солодощі — теж вибагливі, імпортовані
 - * шкільні і ванц. приладдя * українські і чужомовні часописи.
- «Веселка» є улюбленим місцем зустрічей нашої молоді!

ОЩАДНІСТЬ

це прикмета кожного доброго пластуна
та кожної доброї пластунки.

ПЛАСУНИ і ПЛАСУНКИ!

Складайте Ваші ощадності
у найбільшій і найстаршій кредитівці
у Торонті

Українська Кредитова Спілка

297 College St. — Toronto 2B, Ont.
Tel.: 922-1402

Пластун Ти, юнак?
ОЩАДНІСТЬ — Твій знак!
Щадити щоденно учись!
Як будеш студент,
Той доляр, той цент
Тобі допоможе колись
Здобути знання, прожиток, ім'я!

- ЗА ОЩАДНОСТЕВІ ВКЛАДИ «Самопоміч» платить 5% ДИВІДЕНДИ.
- КОЖНА СУМА ВКЛАДУ враз із усіма фондами має своє ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.

ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА „САМОПОМІЧ“ У ЧІКАГО

2351 West Chicago Ave. — Tel.: HU 9-0520
Chicago, Ill., 60622, U.S.A.

ЗДОРОВИЙ і СМАЧНИЙ ХЛІБ
та всякі інші печива
випікає

УКРАЇНСЬКА ПЕКАРНЯ
власниками якої є
Анна і Роман Вжесневські

THE FUTURE BAKERY

735 Queen St. West, Toronto 2-B, Ontario
Tel.: EM 8-4235

**ПРАЦЯ і ОЩАДНІСТЬ ЗАБЕЗПЕЧУЮТЬ
ВАШУ МАЙБУТНІСТЬ!**

- Ощадністі вклати без права виписувати чеки
- Термінові вклати (більші суми) на 2 і більше років

6¹/₂% | **7³/₄%**

- Студійні ощадністі вклати на 7%!
- При виплатах уживайте наших чеків!
- Дасмо позики на догідні сплати!

Складайте Ваші ощадністі
у кредитовій кооперативі

»БУДУЧНІСТЬ«

Buduchnist (Toronto) Credit Union Ltd.
140 Bathurst Street — Toronto 2-B, Ontario
Phone: 366-9863 & 366-4547

**Друкарня
КІВ**

виконує
всякі
друкарські
роботи.

Друкуємо

- книжки
- часописи
- летючки
- афіші
- весільні запрошення
- фірмові друки

KIEV PRINTERS LTD. — Phone: 363-7839
860 Richmond St. West, Toronto 2-B, Ont.

Хто з Вас подорожує

- * літаком * кораблем * поїздом * автобусом
- у Канаді чи поза Канадою
повинен купити подорожний квиток та одержати безплатно потрібні інформації і поради
в українському подорожному бюро
МАРКІЯНА КОГУТА

Bloor Travel Agency

1190 Bloor St. West — Toronto 9, Ontario
Telephone: 535-2135 & 535-2136

Plast Inc. KPS Comp
140 Second Ave.
New York, N.Y. 10003

POSTAGE PAID AT TORONTO, CANADA
If not delivered please return to:
YUNAK Magazine
2199 Bloor St. W., Toronto 21, Ont., Canada
RETURN POSTAGE GUARANTEED

СИНИЦЯ

СОЛОВЕЙ

ЛАСТІВКА

ПІДСНІЖНИК

БАРВІНОК

ФІЯЛКА

БДЖОЛА

В Пластовій кооперативі

ПЛАЙ

PLY CO-OP LTD., 768 Queen St. W., Toronto 3, Ont.

ЗАМОВЛЯЙТЕ ПЛАСТОВІ ВІДЗНАКИ

- новацьких роїв і гнізд
- юнацьких гуртків і куренів
- новацьких і юнацьких проб
- нов. і юн. іспитів умілостей

БОРСУК

ІЖАК

КАЖАН

БОБЕР

САЙГАК

ЛИС

РИСЬ

ЗАЄЦЬ

Життя в Пласті

544 сторін • багато ілюстрацій • ціна 6.50 дол.

- * КУПУЙТЕ В ПЛАСТОВІЙ КООПЕРАТИВІ «ПЛАЙ»!
- * ЧИСТИЙ ПРИБУТОК КООПЕРАТИВИ «ПЛАЙ» ПРИЗНАЧЕНИЙ НА ВИХОВНІ ЦІЛІ ПЛАСТУ!

ВЕДМІДЬ

ВОВК

ОЛЕНЬ

ЛЕОПАРД

КОБРА

ОРЕЛ

СОКІЛ

ГОТУР

ТАРПАН